

مستحول

ریاست جمهوری
صندوق نوآوری و شکوفایی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نشست هم اندیشی پیرامون
نقش شرکت های دانش بنیان و استارت آپ ها در تحول قضایی

شهر یور - ۱۳۹۸

السلامة والرحمة

عظمی

یکی از پایه‌های محکم اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان است.
مقام معظم رهبری

مسیر تحول

نشست هم‌اندیشی رئیس قوه قضائیه
با فعالان و نقش‌آفرینان زیست‌بوم فناوری و نوآوری

روابط عمومی صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری
نشانی: تهران، تقاطع بزرگراه کردستان و خیابان ملاصدرا، نبش خراينده رود شرقی
شماره ۲۴، مجتمع شکوفایی شرکت‌های دانش‌بنیان

وبسایت: www.inif.ir

کد پستی: ۱۹۹۱۹۱۳۱۱۱

تلفن: ۴۲۱۷۰۰۰۰ - ۱۵۰ خط ویژه

دورنگار: ۴۲۱۷۰۱۱۵

چاپ: پاییز ۱۳۹۸

نشست هم‌اندیشی
رئیس قوه قضائیه با فعالان
و نقش آفرینان زیست‌بوم
فناوری و نوآوری

شهریور ۱۳۹۸

فهرست

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی

دستیابی به دستگاه قضایی هوشمند از اهداف قوه قضاییه است ۷

دکتر سورنا ستاری

نوآوری، راه میانبر کشور برای عبور از تحریم‌هاست ۱۲

دکتر علی وحدت

بسط شفافیت به کمک شرکت‌های دانش بنیان ممکن می‌شود ۱۶

دکتر محمدصادق خیاطیان

مقابله فعالانه دانش بنیان‌ها با تحریم ۲۰

دکتر مهدی الیاسی

بدون حمایت حاکمیت زیست‌بوم فناوری و نوآوری به وجود نمی‌آید ۲۳

دکتر یوسف قاسمی

باید جلوی کپی‌کاری را گرفت ۲۷

دکتر نوید نجات‌بخش

شرکت‌های فناور در خط مقدم جنگ هستند ۳۱

حجت‌الاسلام دکتر حامد ملامیرزایی

حل مشکلات قضایی با هوشمندسازی ممکن است ۳۴

دکتر فاطمه حقیرالسادات

قانون حمایت از تولید داخلی باید کامل اجرا شود ۳۷

دکتر مصطفی قانعی

مدیران اجرایی کشور باید خود را بروز کنند ۳۹

دکتر سیدصادق امامیان

جرایم جدیدی در حوزه رسانه‌های نوین در حال شکل‌گیری است ۴۲

میلاذ منشی پور

تاکسی‌های آنلاین پردرست‌ترین کسب‌وکارهای آنلاین هستند ۴۵

دکتر محمد مهدی فریدوند

نگاه قوه قضاییه به زیست‌بوم دانش‌بنیان باید تخصصی باشد ۴۸

محمد طاهری نژاد

استفاده از علم داده در فرایندهای قضایی امری اساسی است ۵۱

سعید محمدی

استارت‌آپ‌ها مصداق واقعی اقتصاد دانش‌بنیان هستند ۵۴

مهندس مجید دهبیدی پور

کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌ها امری ضروری است ۵۷

دکتر حبیب‌اله آراسته راد

باید تعداد مجوز برای شرکت‌های دانش‌بنیان کاهش یابد ۶۰

دکتر جعفر صبحی

زمان ثبت محصول باید کاهش یابد ۶۲

مهندس نصراله جهانگرد

نظام قضایی با نوآوری چابک می‌شود ۶۵

نشست هم‌اندیشی از نگاه دوربین‌ها ۶۸

پیش‌گفتار

تحول در عرصه‌های فناوری و نوآوری، چارچوب‌های سنتی اقتصاد و توسعه را به چالش کشیده و الگوهای جدیدی را در این زمینه پدید آورده است. زیست‌بوم فناوری و نوآوری امروز، به موتور محرک اقتصاد تبدیل شده و پای ثابت بسیاری از نظریه‌های نوگرای توسعه اقتصادی است. زیست‌بوم دانش‌بنیان در کشورمان هم در سالهای اخیر، همواره مورد توجه حکمرانان و سیاستگذاران بوده است. از سال ۱۳۸۹ که قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده تا به امروز؛ تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان از ۴ هزار عبور کرده و کمتر کسی است که در نقش بی‌بدیل این شرکت‌ها در تحول آفرینی، رونق و توسعه اقتصادی در کشور تردید داشته باشد.

از این گذشته، توجه به اقتصاد مقاومتی بعنوان اصلی‌ترین نقشه راه توسعه کشور در سالهای اخیر، شرکت‌های دانش‌بنیان را بیش از پیش به کانون توجهات آورده و مقام معظم رهبری و سایر مسئولان عالی کشور، بارها به نقش آفرینی این شرکت‌ها در تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تاکید کرده‌اند. آنچه در این رویکرد حائز اهمیت است، حرکت هماهنگ و روبه‌جلوی تمامی بخش‌های این زیست‌بوم است. یکی از مهم‌ترین ابعاد زیست‌بوم دانش‌بنیان، نقش حاکمیت در صیانت از شرکت‌های دانش‌بنیان که بی‌شک دستگاه قضایی با ابزارهایی که در اختیار دارد، می‌تواند نقش مهمی در این عرصه ایفا کند. از مصادیق بارز این صیانت می‌توان به حمایت از رعایت استانداردها و قوانین مرتبط با فناوری و نوآوری، صیانت از بازار شرکت‌های دانش‌بنیان، مالکیت فکری و نظایر آن اشاره کرد.

در سوی مقابل، خدمت شرکت‌های دانش‌بنیان به زیست‌بوم نوآوری قضایی نیز امری انکارناپذیر است. بی‌شک شرکت‌های دانش‌بنیان با بهره‌مندی از دانش، فناوری و نوآوری که در اختیار دارند، می‌توانند در نوآوری دستگاه قضایی، نقش مؤثری داشته باشند. در همین راستا و در ادامه سیاست‌های تحولی در دوره جدید مدیریت دستگاه قضایی، نخستین نشست هم‌اندیشی رئیس و معاونان قوه قضائیه با فعالان زیست‌بوم فناوری و نوآوری، با برنامه‌ریزی صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری، در محل قوه قضائیه برگزار شد. آنچه در این کتابچه می‌خوانید، مشروح مطالب مطرح شده در این جلسه است.

آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی

رئیس قوه قضائیه

تحول قضایی به کمک زیست‌بوم دانش‌بنیان

دستیابی به دستگاہ قضایی هوشمند از اهداف قوه قضائیه است

بحث‌های اینگونه به وقت بیشتری نیاز دارد و این جلسات را باید تکرار کرد. لذا این آمادگی وجود دارد که در صورت تمایل آقایان محترم و بانوان گرامی جلسات بعدی هم برگزار و در هر جلسه نتایج مباحث و تصمیمات مربوط به جلسه قبل، مطرح و بررسی شود.

امروز نقش اقتصاد دانش‌بنیان بر کسی پوشیده نیست. شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد مقاومتی عنصر پیش‌بران و پیش‌برنده اقتصاد محسوب می‌شوند. از این رو رفع مشکلات این شرکت‌ها اعم از مالی، حقوقی و اقتصادی و ایجاد زمینه برای کار و فعالیت آنها یک ضرورت است.

هر چند گام‌هایی در این زمینه برداشته شده است؛ اما ضرورت دارد اقدامات سریع

دیگری هم انجام گیرد. یکی از نکات مطرح شده در سخنان دوستان در این حوزه، مبحث جلوگیری از خام‌فروشی است. ایجاد ارزش افزوده موضوعی بسیار مهم است. منابع سرشار کشور ما اگر با کار علمی و دانش همراه شود، ثروتی گسترده برای کشور ایجاد می‌کند. البته ممکن است مشکلاتی با فضای کسب و کارهای سنتی به وجود آید اما باید از این مرحله عبور کرد تا نوآوری و خلاقیت جایگاه خود را در جامعه پیدا کند. نقش این شرکت‌ها در اشتغال و رونق تولید نقشی بسیار ارزشمند است. شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند در رفع مشکلات اقتصادی کشور و تحقق اقتصاد مقاومتی که برای کشور ضرورت دارد، نقش آفرین باشند.

این تعبیر خدمت قوه قضائیه به زیست‌بوم نوآوری و خدمت زیست‌بوم نوآوری به قوه قضائیه که یکی از دوستان به آن اشاره داشتند و ضرورت دوطرفه بودن این رابطه، به نظر من از نکات بسیار ارزنده است.

یکی از مشکلات بیان شده مسأله ارزش معنوی و ارزش گذاری برای ثروت عظیمی است که جنبه فیزیکی و مادی ندارد. این موضوع، نکته بسیار قابل توجهی است و در این ارتباط باید این ارزش هم برای خود دوستان و هم برای دستگاه‌های مختلف کشور از جمله دستگاه قضا شناخته شود.

نکته دوم مسأله ثبت است. مقرراتی که در حال حاضر در ثبت داریم، مقررات عادی است و باید مقررات ثبت متناسب با ماهیت این شرکت‌ها شکل بگیرد. باید مقوله مالکیت فکری و معنوی برای صاحبان، مدیران و دست‌اندرکاران شرکت‌ها و نیز برای مسئولان قضایی و اداری کشور تعریف شده باشد. این امر پیچیده‌ای نیست و با همکاری بین دستگاه اجرایی و قضایی و پیگیری از طریق دستگاه قانون گذاری قابل دستیابی است. نمونه این اقدامات در بسیاری از کشورها انجام شده است.

در زمینه رفع مشکلات و مسائل در دیوان عدالت اداری یا سازمان بازرسی کل کشور؛ نگاه قضات محترم باید نسبت به این موضوعات تخصصی باشد. استفاده از مشاوران مطلع در رابطه با موضوعات دانش‌بنیان امری کاملاً ضروری است.

قضات برای شناخت موضوع لازم است از نظرات کارشناسی خبرگان این حوزه بهره بگیرند. در بازرسی کل کشور نیز باید همین نگرش حاکم باشد. بازرسی قبل و حین هم می‌تواند به پیشرفت کار در این زمینه کمک کند.

در خصوص رسیدگی به موضوعات مطرح در دادگاه‌ها، پیشنهاد می‌کنم یک کارگروه شکل بگیرد و دکتر ستاری، معاون محترم رئیس‌جمهور و همکاران‌شان با معاونان قوه قضائیه جلسه مشترک داشته باشند تا مسائل فی‌مابین دو بخش اجرایی و قضایی کاملاً مشخص شود. بعد از آن بخش‌هایی را که با صدور دستورالعمل قابل حل است، ما در قوه قضائیه حل خواهیم کرد. بعضی از موارد را هم که با صدور دستورالعمل قابل حل نیست و نیاز به قانون دارد، از طریق مجلس دنبال می‌کنیم تا به صورت لایحه یا طرح ارائه و مشکلات دوستان مرتفع شود.

به نظر می‌رسد می‌توانیم زمانی را تعیین کنیم تا مثلاً حداکثر ظرف یک ماه، تکلیف مسائل مشترکی که اشاره شد در دستگاه قضایی و اجرایی مشخص شود. آقای دکتر خیاطیان همان طور که جلسه را اداره کردند، پیگیری کنند این کار نیز صورت بگیرد. خدماتی که شرکت‌های دانش‌بنیان برای قوه قضائیه می‌توانند انجام بدهند هم موضوع مهمی است. نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در پیشگیری از وقوع جرم، مبارزه با فساد و شفافیت مهم است. کاری که در حوزه صادرات و واردات قابل انجام است، پیشگیری از وقوع قاچاق کالا در کشور است. در مبارزه با فساد نقش شرکت‌های دانش‌بنیان بسیار تعیین‌کننده است.

در زمینه رفع اطاله دادرسی، این شرکت‌ها بسیار موثر هستند. در زمینه موضوع اتقان آرا و تسهیل دسترسی به عدالت شرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند نقش زیادی داشته باشند. تصور برخی این است که وقتی ما در قوه قضائیه صحبت از کار فناورانه می‌کنیم، مقصود صرفاً حذف کاغذ است. حذف کاغذ یک موضوع حداقلی است و ما نه به حذف کاغذ که به یک سامانه هوشمند الکترونیک فکر می‌کنیم. حذف کاغذ در قوه قضائیه یک مسأله بسیار ابتدایی است. ما به قوه قضائیه هوشمند فکر می‌کنیم؛ یعنی

شرایطی که موجب می‌شود دسترسی مردم به عدالت به کمک سامانه‌های الکترونیکی هوشمند آسان شود؛ به عبارتی دسترسی آسان به عدالت همین است که ده‌ها و صدها سامانه‌ای که می‌تواند دسترسی مردم، قضات و کارشناسان را فعال کند، راه‌اندازی شود. کارهای خوبی در این زمینه انجام شده اما این یک مقدمه و آغاز کار است. در این رابطه شرکت‌های دانش‌بنیان نقش زیادی می‌توانند ایفا کنند. ما هم معتقدیم باید از شرکت‌های دانش‌بنیان صیانت شود و این‌که وظیفه خودمان و همه اجزای نظام می‌دانیم. امر رهبر معظم انقلاب است که بارها فرموده اند باید به شرکت‌های دانش‌بنیان توجه داشت. این توجه، توجه عملی و اجرایی و میدانی است نه صرفاً در عالم سخن و بخشنامه.

در حوزه حقوقی و قضایی هم این حمایت باید صورت گیرد. ما صیانت از شرکت‌های دانش‌بنیان و تولید ملی و حمایت از ارزش افزوده‌ای که به وسیله شرکت‌های دانش‌بنیان ایجاد می‌شود را وظیفه خودمان می‌دانیم. لکن باید سازوکار لازم برای این حمایت فراهم شود. برای این امر، من تشکیل کارگروه را امری لازم می‌دانم که ان‌شاءالله دنبال شود. بهره‌مندی از دستاورد شرکت‌های دانش‌بنیان در دستگاه قضایی یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است. دانش، امکان افزایش بهره‌وری و استفاده بهینه از امکانات و نیروی انسانی را با کمترین هزینه فراهم می‌کند. دانش را باید در خدمت گرفت تا سامانه‌های هوشمند الکترونیک در دستگاه قضایی فعال شود. در این زمینه شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند کمک بسیار خوبی برای دستگاه قضا باشند و امیدواریم این همکاری بین شرکت‌های دانش‌بنیان و معاونت محترم ریاست جمهوری و بخش‌های فعال در این حوزه و دوستان مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه ادامه داشته باشد. شایسته است دوستان در جریان نتایج این نشست قرار گیرند و نتایج آن را در عمل و اجرا شاهد باشند. در خصوص اشاره‌ای که بعضی دوستان نسبت به بعضی جرایم داشتند که در این حوزه اتفاق می‌افتد، عرض می‌کنم با جرایمی نظیر کپی‌کاری باید سریع و چابک برخورد شود. همچنین باید توجه کنیم که از سامانه‌های الکترونیک سوء استفاده نشود. این

سامانه‌ها نباید به هیچ عنوان ابزار جرم یا تقلب قرار بگیرد. این مهم به عهده شماس است که نگذارید این ابزار در اختیار مجرمان و متخلفان قرار بگیرد؛ وگرنه به ضد خودش تبدیل خواهد شد. باید تلاش کنید بهترین استفاده از این دانش بشود و افراد متخلف و متقلب نتوانند سامانه‌های الکترونیک را ابزار تقلب و تخلف قرار دهند. ■

مهم‌ترین محورها

تاکید بر اهمیت اقتصاد دانش بنیان
نقش شرکت‌های دانش بنیان در تحقق اقتصاد مقاومتی
نقش شرکت‌های دانش بنیان در اشتغال و رونق تولید
تاکید بر رفع موانع رشد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان بویژه در حوزه قضایی و حقوقی
تاکید به ضرورت جلوگیری از خام‌فروشی و ایجاد ارزش افزوده
خدمات متقابل قوه قضائیه و زیست‌بوم دانش بنیان
ضرورت ایجاد مقررات روزآمد و متناسب با ماهیت شرکت‌های دانش بنیان در حوزه ثبت و مالکیت معنوی
تاکید به نگاه تخصصی قضات و محکمه‌های رسیدگی کننده به مسائل شرکت‌های دانش بنیان
پیشنهاد تشکیل کارگروهی متشکل از قوه قضائیه و معاونت علمی برای حل مسائل قضایی و حقوقی شرکت‌ها
تبیین نقش شرکت‌های دانش بنیان در پیشگیری از وقوع جرم، مبارزه با فساد و شفافیت
تبیین نقش شرکت‌های دانش بنیان در زمینه رفع اطاله دادرسی و سایر مسائل قوه قضائیه
تبیین نقش شرکت‌های دانش بنیان در تحقق قوه قضائیه هوشمند

دکتر سورنا ستاری

معاون علمی و فناوری
رئیس جمهور

خلق مفاهیم جدید به کمک قوه قضاییه

نوآوری، راه میانبر کشور برای عبور از تحریم‌هاست

چیزی که اقتصاد دانش بنیان را می‌سازد، زیست‌بوم یا اکوسیستم است. اجزای مختلفی وجود دارد که باید در کنار هم قرار بگیرند تا این اقتصاد کامل شود. ما قبل از این که به خام‌فروشی عادت کنیم، یک زیست‌بوم داشته‌ایم. خام‌فروشی و پول مفت نفت و معدن ما را مثل یک بچه بار آورده است. بهترین چیز در نگاه آمریکا و دیگر کشورهایی که از این وضع ما سوءاستفاده می‌کنند، این است که ما نفت و فروشیم و جنس وارد کنیم. الان تقریباً تمام حوزه‌هایی که ما خام کار می‌کنیم، تحریم شده است.

این جایی است که ما نقطه ضعف داریم. باید بدانیم ماده خام هیچ ارزشی ندارد و چیزی که ارزش دارد، دانش است. وقتی شما یک شیشه عطر می‌خرید، در اصل ۵۰ یا

۱۰۰ میلی لیتر را ۱۰۰ دلار می‌خرید. ما ولی یک بشکه نفت را که معادل سه هزار برابر آن شیشه است ۵۰ دلار می‌فروشیم. این پول در واقع، همان دانشی است که در آن شیشه عطر قرار گرفته است و گرانه ماده اولیه که عددی نیست. وقتی ما داریم راجع به یک داروی بیوتکنولوژی صحبت می‌کنیم که چند گرم است و ۱۵۰۰ یا ۲۰۰۰ دلار قیمت آن است، در واقع داریم درباره تاثیر دانش صحبت می‌کنیم نه ماده اولیه.

کشورهایی موفق هستند که نیروی انسانی پرکار داشته باشند. کمتر کشوری در دنیا نیروی انسانی ما را دارد. ما ۳۴ میلیون نفر بین سنین ۲۰ تا ۴۰ سال و قریب به ۵ میلیون دانشجو داریم. هیچ کشور غربی چنین چیزی ندارد. مهم این است که اجزای این اکوسیستم را بتوانیم کنار هم قرار دهیم. متأسفانه فرهنگ نفتی، ما را وارداتچی بار آورده است. در این سال‌ها این فرهنگ تبدیل به ساختارهایی شده است و این ساختارها به وضوح با تولید مقابله می‌کنند. یک مثال خوب در این زمینه سامان دارو در آستان قدس است؛ قیمت دارو در ترکیه ۲۰ یورو بود اما وقتی تولید داخلی آن در ایران شروع شد، شرکت خارجی آن را به ۲۰ یورو فروخت و ادعا کرد خیریه است.

این شرکت خارجی این قیمت را وارد ساختار بیمه می‌کند و آن قدر به این رویه ادامه می‌دهد تا شرکت ایرانی ورشکست شود. مثال‌های فراوانی وجود دارد. ۱۵ سال پیش ما یکی از بزرگ‌ترین سوئیچ‌سازهای حوزه IT بودیم. هنوز در سایت‌های مخابرات

سوئیچ‌های ایرانی را می‌بینید که کار می‌کنند. چینی‌ها آمدند و اول قیمت پایین دادند، بعد گفتند حالا جنس را بردار و سه سال دیگر پولش را بده؛ تا این که تولیدکننده ایرانی ورشکسته شد. الان می‌بینید که آن شرکت چینی، چهار دفعه سوئیچ را عوض کرده و پنج برابر هم پول گرفته است اما اولش اینقدر صبر کرد تا تولیدکننده داخلی از بین رفت. صیانت از بازار داخلی یک اصل است.

حوزه‌های نوآوری در تمام دنیا با کسب و کارهای سنتی دعوا دارند. ما به ضوابطی نیاز داریم که خیلی سریع بتواند همراه موضوع حرکت کند و خودش را با آن وفق دهد. یکی از مثال‌ها هم همین ثبت شرکت‌هاست.

شرکت‌های نوپا ماهیت‌هایی دارند که با ضوابط ثبت شرکت که ما داریم هماهنگ نیست. یکی از بخش‌های مهم در اکوسیستم بحث حاکمیت قانون است. همان طور که الان در حوزه نوآوری مفاهیمی مثل استارت‌آپ و شتاب‌دهنده ایجاد شده که پنج سال پیش کسی آن را نمی‌فهمید، در حوزه حقوقی و بخش‌های مربوط به قوه قضائیه هم باید مفاهیم جدیدی را خلق کنیم. من تشکر می‌کنم از همه دوستانی که در چند سال گذشته در قوه قضائیه، سازمان بازرسی و جاهای مختلف به ما کمک کرده‌اند.

چیزی که برای ما در حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان مهم است، دانش است. ما زمانی صاحب یک فناوری هستیم که خودمان بتوانیم طراحی و ماشین‌سازی کنیم و خودمان خط تولید طراحی و راه‌اندازی کنیم. آن موقع در تحریم هیچ آسیبی نمی‌بینیم. وگرنه اگر بخواهیم دوباره پول مفت نفت را ببریم و یک خط تولید فولاد بیاوریم، این باز همان فرهنگ قبلی است و از نظر ما فرقی نکرده است. دستیابی به دانش است که می‌تواند ما را قدرتمند کند و بعد هم نوآوری است که می‌تواند مرزها را به هم بریزد. الان میلیاردها دلار برای سامانه‌های دفاعی خرج می‌کنند بعد یک جوان یک پهپاد درست می‌کند، این قدرت نوآوری و به قول حضرت آقا راه‌های میانبر است. بنده از عنایت جناب آقای رئیسی، رئیس محترم قوه قضائیه تشکر و از ایشان خواهش می‌کنم قوانین و فرایندها رسیدگی قضایی طوری باشد که در مقابل بازاری، از کارآفرین حمایت شود. این باید

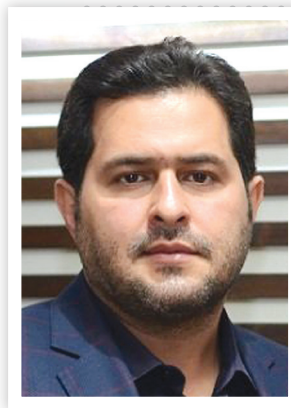

یک فرهنگ شود و ما هنوز با آن فاصله داریم. الان وقتی یک جوان را می‌بینند، به جیب و پدرش نگاه می‌کنند نه این که این جوان سه سال بعد قرار است چه چیزی شود. این نگاه باید اصلاح شود. علاوه بر این، خود قوانین باید به گونه‌ای باشد که برای کارآفرین ارزش قائل باشند. ما مشکلاتی را در دادگاه‌ها خصوصاً در کوتاه‌مدت در دیوان عدالت اداری داریم و در جاهای مختلف دیوان به شکل‌های مختلفی به شکایت‌ها رسیدگی می‌شود. اینها نیز مفاهیمی جدید است و شاید قضات با آن آشنا نباشند، که باید اصلاح شود. من از نگاه مثبت شما و تمام دوستانی که به این جلسه آمدند، تشکر می‌کنم؛ کسانی که در چهار پنج سال گذشته توانستند اکوسیستمی درست کنند که در آن فروش شرکت‌ها به بیش از صد هزار میلیارد تومان برسد و برای بیش از ۴۰۰ هزار نفر اشتغال مستقیم ایجاد کند. این اتفاق بزرگی بوده و الان هم به شکل وسیعی در حال رشد است. این روند ادامه پیدا نمی‌کند، مگر این که شما به میدان بیایید و به صورت حقوقی از اینها حمایت کنید. ■

مهم‌ترین محورها

تاکید به ضرورت جلوگیری از خام‌فروشی و ایجاد ارزش افزوده
ضرورت استفاده از ظرفیت نیروی انسانی جوان و پرکار در کشور
ضرورت عبور از فرهنگ نفتی و تلاش برای رونق تولید
لزوم صیانت از بازار و تولیدکنندگان داخلی
ضرورت ایجاد مقررات روزآمد و متناسب با ماهیت شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه ثبت و مالکیت معنوی
تاکید به حمایت از کارآفرینان در فرایندهای قضایی
ضرورت ایجاد رویه‌های باثبات و یکپارچه در فرایندهای قضایی مرتبط با حوزه دانش‌بنیان

دکتر علی وحدت

رئیس صندوق نوآوری
و شکوفایی

صندوق نوآوری، حامی شرکتهای دانش بنیان

بسط شفافیت به کمک شرکتهای دانش بنیان ممکن می شود

برای رعایت زمان نکات لازم را در چند سرفصل برای حضرت عالی و دیگر
حاضران بیان می کنم.

۱- در سال ۱۳۸۹ قانون حمایت از شرکتهای دانش بنیان در مجلس شورای اسلامی تصویب شد و عملاً آنچه از رونق و توسعه شرکتهای دانش بنیان و اکوسیستم نوآوری در قالب ۴۵۰۰ شرکت دانش بنیان در کشور می بینیم، نتیجه این قانون است و بعد از تصویب آن کلید خورده است. این روند با فعالیت آقای دکتر ستاری و همکاران شان شکل جدی و پرشتاب تری به خود گرفت. شرکتهای دانش بنیان در اقتصاد کشور بسیار تاثیرگذار هستند. اهمیت آنها، در ثروت آفرینی و ارزش افزوده ای است که در اشتغال جوانان تحصیل کرده ایجاد می کنند.

۲- اتفاق مهمی که در این سال‌ها رخ داد، توسعه زیست‌بوم فناوری و نوآوری بود؛ شاید در سال‌های گذشته دستگاه‌های مختلفی در کشور در این حوزه فعال بودند اما هیچ یک به تنهایی نمی‌توانستند کار را پیش ببرند. نیاز بود نهادهای مختلف خصوصی و دولتی کنار هم قرار بگیرند تا این زیست‌بوم شکل بگیرد و توسعه یابد؛ مثلاً یکی از نیازهای اصلی، نهادهای مالی متناسب با زیست‌بوم فناوری و نوآوری بود. تامین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان، خیلی از اوقات با سامانه‌های سنتی مالی و بانکی ممکن نبود و از همین رو نیاز داشتیم یک نهاد اختصاصی برای این کار تاسیس شود. یکی از ظرفیت‌هایی که قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان به وجود آورد، تشکیل صندوق نوآوری و شکوفایی بود تا تامین مالی شرکت‌ها، در این نهاد که زیر نظر ریاست‌جمهوری فعالیت می‌کند، انجام شود.

۳- صندوق نوآوری و شکوفایی فعالیت خود را از سال ۱۳۹۳ آغاز کرده و بسیار جوان است. این صندوق در سال‌های اخیر تلاش کرده، تا حد امکان مشکلات مربوط به تامین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان را حل کند و مشکلات مالی در فهرست دغدغه‌های این شرکت‌ها، رتبه اول را نداشته باشد. یکی دیگر از محورهای فعالیت صندوق، تلاش برای توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان است. جدای از بحث تامین مالی مستقیم، صندوق سعی کرده با ابزارهای مختلف ظرفیتی بسازد تا بخش‌ها و نهادهای بزرگ اقتصادی کشور به این شرکت‌ها اعتماد کنند. از جمله این موارد، ارائه تضامین مختلف به کسانی است که با شرکت‌های دانش‌بنیان کار می‌کنند. اقدام مهم دیگر، برگزاری رویدادهای به‌هم‌رسانی شرکت‌های دانش‌بنیان با شرکت‌های بزرگ‌تر بوده است تا از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد و صنعت کشور، بهتر و بیشتر بهره‌برداری شود.

۴- شرکت‌های دانش‌بنیان نیازها و مسائل گوناگونی در حوزه‌های مختلف از جمله در حوزه قضائی دارند که با تدبیر حضرت عالی می‌توان راه‌حل‌های خوبی برای آنها پیدا کرد. از آن جمله می‌توان به مشکلاتی اشاره کرد که در حوزه ثبت شرکت‌ها

وجود دارد یا مواردی که در حوزه مالکیت فکری و ارزش‌گذاری دارایی‌های معنوی گریبان‌گیر شرکت‌های دانش‌بنیان است. برخی موارد قضائی همچون مشکل احضار مدیران شرکت‌ها هم وجود داشت که با دستور اخیر جناب‌عالی به طور عام حل شد.

مسئله دیگری که گاهی اوقات شرکت‌های دانش‌بنیان ما درگیر آن می‌شوند، این است که خیلی از این شرکت‌ها اصطلاحاً پلتفرم‌اند و خودشان ارائه‌کننده یا گیرنده خدمات نیستند؛ یعنی بستری ایجاد می‌کنند که خدمات‌دهنده و خدمات‌گیرنده بتوانند با هم ارتباط داشته باشند. یکی از کمک‌هایی که دستگاه قضا می‌تواند به شرکت‌ها کند، درک این سازوکار و ایجاد یک مصونیت نسبی برای دارندگان پلتفرم است.

یک مورد بسیار مهم دیگر که باید بیشتر و بهتر به آن بپردازیم، بحث حقوق بین‌الملل برای شرکت‌هاست. مثلاً در مشکلاتی که در پی تحریم برای شرکت‌ها اتفاق می‌افتد، آنها باید بتوانند به کمک دستگاه قضا و با استفاده از ظرفیت حقوقی این نهاد، حقوق خود را پیگیری و استیفا کنند. نمی‌خواهم برای حوزه دانش‌بنیان دادگاه‌های تخصصی درخواست کنم، چون می‌دانم همه اقلشاری که با رئیس قوه قضائیه جلسه دارند، درخواست دادگاه تخصصی دارند. خواهش من این است، جایی که به مسائل شرکت‌های دانش‌بنیان رسیدگی می‌شود، باید دید کامل و خوبی نسبت به مسائل این شرکت‌ها داشته باشد. همان‌طور که در رسیدگی‌های قضایی برای کسانی که عالم و دانشمند هستند، شان خاصی قائل می‌شوند، این شرکت‌ها هم در نوع خود عالم هستند و بهتر است در رسیدگی به امورشان، تفاوت‌هایی قائل شویم.

امیدواریم این جلسه و همچنین حسن نظری که رئیس محترم قوه قضائیه نسبت به حوزه دانش‌بنیان دارند، سبب شود، به کمک دستگاه قضا بتوانیم از این دوستان و شرکت‌های جوانی که در ابتدای راه قرار دارند، صیانت کنیم و اجازه ندهیم در میانه راه متوقف شوند. بحث آخر هم این است که ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، چه کمکی می‌تواند به دستگاه قضا کند؟ قرار بود اینجا نمایشگاهی برگزار شود و از این طریق بخشی از ظرفیت‌های شرکت‌ها به استحضار حضرت عالی برسد، که متأسفانه مقدور

نشد. همین جا این قول را از حضرت عالی می‌گیریم در نمایشگاه دیگری و در یک فرصت بهتر، ظرفیت‌های موجود در این شرکت‌ها را ملاحظه بفرمایید. این ظرفیت‌ها می‌تواند در حوزه‌های مختلفی از قبیل شفافیت و تسریع فرآیندهای درون قوه، مفید باشد. ■

مهم‌ترین محورها

مرور تاریخچه قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان
تاکید به نقش آفرینی و تاثیرگذاری شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد کشور
بررسی روند توسعه زیست‌بوم فناوری و نوآوری طی سالهای گذشته
مرور زمینه‌های شکل‌گیری و تاریخچه تاسیس صندوق نوآوری و شکوفایی
ارائه گزارش اجمالی عملکرد صندوق نوآوری و شکوفایی
تبیین خدمات مختلف صندوق نوآوری و شکوفایی به شرکت‌های دانش‌بنیان
مرور نیازهای شرکت‌های دانش‌بنیان بویژه در حوزه قضایی و حقوقی
ضرورت درک ماهیت و سازوکار پلتفرم‌ها در فرآیندهای قضایی
لزوم کمک و مشاوره به شرکت‌ها در حوزه حقوق بین‌الملل
تاکید به نگاه تخصصی قضات و محکمه‌های رسیدگی‌کننده به مسائل شرکت‌های دانش‌بنیان
تبیین ظرفیت بالای شرکت‌ها برای کمک به قوه قضائیه

دکتر محمدصادق خیاطیان

عضو هیأت عامل صندوق
نوآوری و شکوفایی

نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در خلق ارزش افزوده، اشتغال و رونق تولید

مقابله فعالانه دانش‌بنیان‌ها با تحریم

ضمن عرض خیر مقدم به یکایک حضار محترم و مدیران محترم شرکت‌های دانش‌بنیان و فعالان حوزه نوآوری کشور، لازم است از محضر ریاست محترم قوه قضائیه، حضرت آیت‌الله رئیسی برای توجه به حوزه دانش‌بنیان و اهمیتی که به این حوزه قائل هستند، تشکر کنم. نمونه‌های فراوانی را می‌توانم از اهتمام ایشان به این حوزه ذکر کنم؛ ایجاد معاونت علمی و تشکیل گروه فناوری‌های نوین در آستان قدس رضوی و تصویب تاسیس صندوقی برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در آن استان از جمله این موارد است. به طور کلی در سه سالی که ایشان در آستان قدس رضوی حضور داشتند، این توجهات روح جدیدی در فعالیت‌های آن آستان مقدس دمید. در برپایی چنین جلسه‌ای در ماه‌های ابتدایی مسئولیت ایشان در قوه قضائیه، نشان‌دهنده توجه ایشان به حوزه دانش‌بنیان است.

جناب آقای رئیسی! شرکت‌های دانش‌بنیان به فرموده رهبر معظم انقلاب یکی از موثرترین مولفه‌های اقتصاد مقاومتی هستند و انصافاً فعالیت جهادگونه این شرکت‌ها به‌خصوص در دورانی که جهان سلطه فشارهای اقتصادی زیادی را به کشور وارد می‌کند، نقشی بی‌بدیل در ایجاد ارزش افزوده، اشتغال و رونق تولید در کشور دارند. این شرکت‌ها با همه کم‌توجهی‌هایی که ممکن است به آنها شود همچنان ایستاده‌اند و در حوزه‌های مختلفی همچون دارو، غذا، صنایع دفاعی و امنیتی به رفع نیازهای کشور مشغول هستند.

از آنجا که دستگاه قضا اساساً در همه جای دنیا نقش بسیار پراهمیتی در توسعه فناوری و اکوسیستم نوآوری دارد، دو هدف برای این هم‌اندیشی پیش‌بینی شده است؛ هدف اول تبیین نقش دستگاه قضا در توسعه زیست‌بوم فناوری و نوآوری است، که در این فرصت پیش آمده به آن پرداخته خواهد شد. هدف دوم ایجاد تحول در دستگاه قضایی توسط شرکت‌های دانش‌بنیان است. در این خصوص دستگاه قضایی با رویکرد جدیدی که اتخاذ شده و به دنبال استفاده از ظرفیت‌های علمی در فرآیندهای متنوع خود است، می‌تواند از ظرفیت این شرکت‌ها بهترین بهره را ببرد. در این مجال جا دارد از خدمات جناب دکتر ستاری، معاون محترم علمی و فناوری رئیس‌جمهور تشکر کنم؛ چراکه تلاش‌ها و مجاهدت‌های ایشان در حوزه دانش‌بنیان و نوآوری مثال‌زدنی است و بخش اعظمی از تحرک و پیشرفتی را که در سال‌های اخیر در این زمینه پدید آمده، مدیون ایشان هستیم. حضور جناب آقای دکتر وحدت، رئیس محترم صندوق نوآوری و شکوفایی هم در این نشست، فرصتی بسیار مغتنم است؛ زیرا این صندوق یکی از اصلی‌ترین نهادهای تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور محسوب می‌شود.

البته قرار بود نمایشگاهی هم جنب همین سالن برگزار شود؛ اما محدودیت زمانی این اجازه را نداد، هر چند از جناب آقای رئیسی قول گرفته‌ایم که در یک نمایشگاه مفصل‌تر در خدمت‌شان باشیم.

در خاتمه از دست‌اندرکاران برگزاری این برنامه از جمله همکاران عزیز دفتر بررسی‌ها

و حوزه ریاست قوه قضائیه، صندوق نوآوری و شکوفایی و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و همچنین معاونان محترم قوه قضائیه، جناب آقای دکتر اسماعیلی، رئیس محترم حوزه ریاست، جناب آقای دکتر شه‌یاری، معاون محترم قوه و رئیس مرکز آمار و فناوری اطلاعات، جناب آقای ذوالقدر، معاون محترم راهبردی قوه و جناب آقای دکتر خداییان، رئیس محترم سازمان ثبت اسناد و املاک کشور هم که در اینجا حضور دارند صمیمانه تشکر می‌کنم. ■

مهم‌ترین محورها

قدردانی از رئیس قوه قضائیه برای توجه ویژه به حوزه دانش‌بنیان
تاکید به اهمیت شرکت‌های دانش‌بنیان به مثابه یکی از مهمترین مولفه‌های اقتصاد مقاومتی
نقش بی‌بدیل شرکت‌ها در ایجاد اشتغال، رونق تولید و خلق ارزش افزوده
نقش شرکت‌ها در رفع نیازهای کشور در حوزه‌های دارو، غذا، صنایع دفاعی و امنیتی
تبیین نقش دستگاه قضایی در توسعه اکوسیستم فناوری و نوآوری
تبیین پتانسیل موجود در شرکت‌های دانش‌بنیان برای تحول‌آفرینی در قوه قضائیه

دکتر مهدی الیاسی

عضو هیئت علمی دانشگاه
علامه طباطبائی و متخصص
سیاستگذاری علم و فناوری

توسعه کشور با اقتدار حاکمیت

بدون حمایت حاکمیت زیست بوم فناوری و نوآوری به وجود نمی آید

تقریباً بیست سال است به عنوان محقق و فعال حوزه علم و فناوری در کشور فعالیت می کنم. وقتی قرار شد به این جلسه بیایم، یاد خواننده های دوره دکتریام در ۱۶-۱۵ سال پیش افتادم. در مقالات علم و فناوری و زیست بوم نوآوری، نقش نهاد قضایی بسیار پررنگ بود. اول می خواهم اعتراف کنم تا همین سه چهار سال پیش نقش نهاد قضایی در ذهنم شفاف نشده بود. اما بعدها به تدریج فهمیدم نهاد قضایی به معنای عامش چند نقش دارد؛ اولین نقش، اقتدار حاکمیت است. صنایع دانش بنیان و شرکت های نوپا سمبل زیست و مصرف درست، داروی سالم، غذای سالم، مصرف حداقلی انرژی، شفافیت و همه چیزهایی است که به طور طبیعی بسیاری از افراد و نهادها در جامعه دوست ندارند وجود داشته باشد و اگر حاکمیت کشورها مدافع

اینها نباشد، عملاً کاری پیش نمی‌رود.

اصولاً اگر حاکمیت از استانداردها و قوانین در کشور صیانت نکند، ما نیازی به دانش پیدا نمی‌کنیم. مثلاً وقتی شهر را به‌خاطر آلودگی هوا تعطیل می‌کنیم، اصولاً به دانش نیازی نداریم، هر وقت آلوده شد تعطیل می‌کنیم. چه زمانی دانش می‌خواهیم؟ زمانی که بخواهیم از استاندارد خودروها مراقبت کنیم. واقعیت این است که دانش در کشورهایی توسعه پیدا کرده که در آنها حاکمیت مقتدرانه از استانداردها و قوانین صیانت کرده است. طبیعتاً بخشی از این صیانت را قوه مجریه انجام می‌دهد اما بخش اعظم از آن در نهادهای قضایی است؛ بنابراین اولین نقش نهاد قضائی، صیانت از استانداردها و سطح زندگی درست مردم است.

موضوع دوم این است که کشورهایی در حوزه دانش‌بنیان رشد کرده‌اند که بازار داخلی درست کرده‌اند. مثلاً اتحادیه اروپا سخت‌ترین مقصد برای صادرات است، پس آنجا شرکت‌های دانش‌بنیان رشد می‌کنند. کشوری که تولید داخل خود را حمایت نمی‌کند باز هم عملاً نیازی به دانش ندارد.

امروز ما در کشور به شدت نیازمند صیانت از تولید داخل هستیم. ما قوانین مختلفی در این زمینه داریم اما آنچه در عمل و بیش از همه چیزهای دیگر اهمیت دارد، اقتدار حاکمیتی و مبارزه با فساد در تصمیم‌گیری‌هاست. این اقتدار و اراده است که عملاً فضا را برای رشد تقاضای دانش‌بنیان فراهم می‌کند و مثلاً شرکتی پیدا می‌شود که برای مقابله با قاچاق، گیتهای کانتینری بسازد.

دو موضوع دیگر هم درباره نهاد قضایی مهم است؛ یکی نقش این نهاد به عنوان تنظیم‌کننده مالکیت است؛ من می‌دانم اداره ثبت زحمتهایی کشیده است اما واقعیت این است که با جثه چند ده هزار میلیاردی که شرکت‌های دانش‌بنیان پیدا کرده‌اند، این نهاد مالکیت عملاً از ظرفیت اقتصاد و پیچیدگی‌های اکوسیستم عقب مانده است. ما در حوزه مالکیت معنوی و قوانین، نظام ثبت، قضاوت و وکالت آن به یک تحول اساسی نیاز داریم.

در حال حاضر، بسیاری از کارها از جمله ارزش‌گذاری و پذیرش دارایی‌های نامشهود به وسیله کارشناس انجام می‌شود. در دنیا دارایی‌های نامشهود، توسط شرکت‌های بزرگ با سال‌ها مطالعه و انباشت اطلاعات ارزش‌گذاری می‌شود. این که ما فکر کنیم یک کارشناس دادگستری می‌تواند یک شرکت دانش‌بنیان ۳۰۰۰ میلیاردی را ارزش‌گذاری کند و این فرآیند در سرمایه‌گذاری خطرپذیر و بانک و همه‌جا ملاک قرار بگیرد، تصور درستی نیست.

در نهایت، باید توجه کنیم اساساً تنها راه کاهش فشار جرم در کشور، تکیه بر دانش و شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های نوپاست؛ چون اینها نماد شفافیت، مصرف درست، گردش اطلاعات و امکان رصد هستند. بنابراین اگر به دنبال تحول قضایی هستیم، پذیرفتن اکوسیستم به عنوان پشتیبان این تحول پیش‌فرض ورود است؛ چون ما اساساً باید سرچشمه را کنترل کنیم. ■

مهم‌ترین محورها

تاکید به اهمیت نقش دستگاه قضایی در توسعه زیست‌بوم دانش بنیان

تاکید به اهمیت نقش دستگاه قضایی از منظر "اقتدار حاکمیت"

اهمیت نقش دانش در حمایت حاکمیت از استانداردها و قوانین در کشور

حمایت از تولید داخل پیش شرط توسعه اقتصاد دانش بنیان

ضرورت ایجاد تحول در در بحث مالکیت معنوی و قوانین، نظام ثبت، قضاوت
و وکالت حوزه دانش بنیان

تاکید به نقش شرکت‌های دانش بنیان در کاهش جرم در جامعه

دکتر یوسف قاسمی

مدیر عامل
شرکت داد فلامینگو

ماشینی شدن خدمات حقوقی

باید جلوی کپی کاری را گرفت

ضمن عذرخواهی به جهت عدم رعایت آداب سخنرانی رسمی، از زمان استفاده می‌کنم برای طرح نکاتی که تصور می‌کنم این جلسه برای آن تشکیل شده است. یوسف قاسمی هستم، سال ۱۳۹۲ به کشور بازگشتم و دکترای حقوق فناوری‌های نوین دارم. در فرانسه درس خوانده‌ام و افتخار دارم جزو ایرانیانی باشم که دانش آموخته یکی از صد دانشگاه برتر دنیا هستند. بنده بنیانگذار شرکت دادفلامینگو هستم؛ اولین شرکت دانش‌بنیان کشور که در زمینه خدمات حقوقی و ارزش‌گذاری فعالیت می‌کند. علاوه بر این بنیانگذار فلامینگو هستم که یک سامانه هوشمند تولید قرارداد بدون مداخله نیروی انسانی است. عرایضم را خیلی کوتاه در دو بخش عرض می‌کنم. بخش اول مربوط به خدماتی

است که قوه قضائیه می‌تواند به زیست‌بوم نوآوری بدهد. بخش دوم متقابلاً مربوط به خدماتی است که زیست‌بوم نوآوری می‌تواند به قوه قضائیه بدهد. ما در روزهای سخت یاد گرفته‌ایم که هیچ‌وقت مطالبه یکطرفه نداشته باشیم.

■ ۱- کپی‌کاری؛ این مسأله یکی از مشکلات قابل توجه شرکت‌های دانش‌بنیان است که باعث سرخوردگی آنها و فرار سرمایه‌ها از حوزه نوآوری می‌شود. خانواده‌هایی که فرزندان‌شان را تشویق کردند به جای کارمند، کارآفرین بشوند سرخورده می‌شوند؛ برای این که کسی از راه می‌رسد و دستاورد روزهای سخت یک شرکت دانش‌بنیان و نوآور را به راحتی کپی می‌کند. کپی‌کاری هزینه‌های R&D را ندارد و طبیعتاً کسی که کپی می‌کند حتماً در بخش تجارت هم اخلاق را رعایت نخواهد کرد و جلو خواهد بود. عمیقاً معتقدم قوانین بسیاری داریم که نیازمند اصلاح است و قوانین بسیار خوبی هم داریم که به خوبی اجرا نمی‌شوند. ما در این زمینه قابلیت‌های خوبی داریم. به عنوان یک حقوقدان که توفیق فعالیت دانشگاهی هم دارم، باید بگویم واقعاً روی این قابلیت‌ها کار شده و در جلسات کارشناسی قابل ارائه است.

■ ۲- مسأله ارزش‌گذاری و تعیین غرامت در حوزه دانش‌بنیان و نوآوری. در زمانی که شرکت‌های دانش‌بنیان و تجارت آنها با روش‌های آینده‌محور ارزش‌گذاری می‌شوند،

یعنی روش‌های هزینه‌محور وزن بسیار کمتری در ارزش‌گذاری یافته‌اند و ما نمی‌توانیم در مرحله رسیدگی به دعاوی و شکایات برای تعیین خسارت وارده به یک شرکت نوآور و فناور، صرفاً از روش‌های هزینه‌محور که گذشته‌نگر هستند استفاده کنیم. این مسأله مهمی است که به بحث‌های کارشناسی زیادی نیاز دارد. در این زمینه هم اگر افتخار باشد می‌توانیم جزئیات و نظرات کارشناسی بیشتری خدمت آقایان ارائه کنیم.

■ نکته سوم و پایانی این بخش، موضوع به‌روز شدن دانش قضات محترم در خصوص قراردادهای حوزه نوآوری است. قراردادهای نوآوری قراردادهایی است که بر اساس واقعیت‌های دنیای نوآوری سفارشی‌سازی شده‌اند. اگر این قراردادها در دادگاه‌های ما شناسایی نشوند، زیست‌بوم ما دچار مشکل خواهد شد. باز هم معتقدیم که ظرفیت قوانین فعلی ما اجازه استفاده از شروط پیشرفته مثل آنتی‌دایمیشن، نان‌کامپیکلوز و... را می‌دهد و اینها در فقه اسلامی هم جایگاه کاملاً قابل درکی دارند. اگر بخواهم عرض کنم زیست‌بوم نوآوری چه خدماتی می‌تواند به قوه قضائیه ارائه کند، باید به گزارش‌های بین‌المللی معتبر توجه کنیم و فعالیت‌هایی که در ایران انجام شده است. در ده سال آینده حدود ۱۵۰ هزار وظیفه حقوقی (یعنی Task و نه شغل) از دست انسان‌ها خارج می‌شود و به وسیله ماشین‌ها انجام خواهد شد. همین امروز هم این اتفاق در تمام جهان رخ می‌دهد. ما در فلامینگو سیستمی راه‌اندازی کرده‌ایم که در آن، ماشین، بدون مداخله یک فرد، قرارداد ایجاد می‌کند. چه کسی باورش می‌شد که مسیریاب‌ها به این خوبی هم مسیر و هم ترافیک را نشان بدهند. بنابراین زیست‌بوم نوآوری با قابلیت‌های بسیار بالایی که دارد، می‌تواند بستر فناورانه قوه قضائیه کشورمان را در دو سال جزو ۲۰ یا ۱۵ کشور برتر جهان کند و شفافیت، نظارت، سرعت و دقت در فرایندهای قضایی به شدت بالا برود. من به عنوان کسی که به بیش از ۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان و استارت‌آپ که در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی، در حوزه‌های مختلف کار می‌کنند، مشاوره داده‌ام، به چشم دیده‌ام آنها چطور صنعت را شگفت‌زده کرده‌اند. ■

مهم‌ترین محورها

ضرورت مقابله اثربخش با کپی‌کاری

ضرورت تحول در نحوه ارزش‌گذاری و تعیین غرامت در حوزه دانش‌بنیان و نوآوری

لزوم روزآمد شدن دانش قضات نسبت به قراردادهای حوزه نوآوری

تاکید به قابلیت تحول‌آفرینی شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه قضایی

دکتر نوید نجات بخش

مدیر عامل شرکت
بهیار صنعت سپاهان

حل مسائل فردا با اقتصاد دانش بنیان

شرکت‌های فناور در خط مقدم جنگ هستند

نجات بخش هستیم، مدیر عامل شرکت دانش بنیان بهیار صنعت که تولید کننده تجهیزات پزشکی و امنیتی است و بالغ بر ۲۵۰ نفر نیروی انسانی دارد. ساخت دستگاه شتاب دهنده خطی پزشکی به عنوان پنجمین شرکت دنیا، ساخت دستگاه X-Ray کانتینری کالا در هشت ماه با بومی سازی بالای ۹۵ درصد، از جمله دستاوردهای شرکت ماست و همچنین بالغ بر ۱۵۰ پروژه در شرکت و ۷۰ محصول در بازار داریم.

تفاوت اقتصاد دانش بنیان با اقتصاد مرسوم این است که در آن به جای این که پایه‌های اصلی پول باشد، بر دانش تکیه می‌شود و نقش انسان پررنگ است. پس با اقتصادی طرف هستیم که انسان‌ها در آن مهم هستند. بر همین اساس ایجاد تغییرات در سیستم‌های موجود از ضروریات است.

اولین و مهم‌ترین بحث، ارزش گذاری فناوری است. در اینجا با ساختمان مواجه نیستیم. ما هر وقت به بانک یا جای دیگری مراجعه می‌کنیم، از ما ضمانت نامه و وثیقه

ساختمان می‌خواهند. ارزش فناوری‌های ما به چند هزار میلیارد تومان می‌رسد اما ارزش ساختمان‌های ما چند ده میلیارد تومان بیشتر نیست. پیشنهاد می‌شود با کمک معاونت علمی و فناوری، دفتر ارزش‌گذاری فناوری ایجاد شود و این بتواند قابل‌تعمیم باشد و جاهای مختلف کارکرد داشته باشد.

نکته دوم پیشرو بودن اقتصاد دانش‌بنیان است؛ یعنی قرار است اقتصاد دانش‌بنیان نه تنها مسأله امروز که مسأله فردای ما را هم از قبل پیش‌بینی و حل کند. این یعنی فعالان این اقتصاد دائما با ریسک و خطر مواجه هستند. اینجاست که قوه قضائیه نقشی بسیار مهم ایفا می‌کند؛ از صدور فرمان‌های متوقف‌کننده توسط عزیزانی که ممکن است با این حوزه آشنا نباشند تا مسائل مختلف دیگر. با چنین رویه‌ای، کشور از فناوری‌های آینده محروم خواهد شد. باز هم پیشنهاد می‌شود شعبه ویژه‌ای با استفاده از ظرفیت معاونت علمی، ایجاد شود و مشابه دستوری که حضرت عالی برای عدم احضار مدیران صادر کردید، تمهیدات ویژه‌ای هم اتخاذ شود که با شرکت‌های دانش‌بنیان برخورد آنی نشود.

مطلب بعدی نقش سازمان بازرسی کل کشور است. سازمان بازرسی معمولا ورود پسینی دارد و این باعث شده بسیاری از مدیران ما در سطح سیستم دولتی در تصمیمات بزرگ، بسیار محتاط و نگران باشند. برای همین ما نمی‌توانیم اتفاقات بزرگی رقم بزنیم. مثلا تصور کنید جایی مثل صندوق نوآوری و شکوفایی می‌خواهد ۲۰۰ میلیارد تومان وام به یک شرکت دانش‌بنیان بدهد و از طرفی هم قرار نیست وثیقه، ملکی باشد، اینجا دست تمام مدیران می‌لرزد. در حالی که چنین موردی در همه دنیا معمول است. پیشنهاد می‌شود سازمان بازرسی از ابتدا در فرایند مرتبط با شرکت‌های دانش‌بنیان حضور داشته باشد. اگر مسئولان سازمان بازرسی در جلسات حضور یابند، آنها هم در تصمیم‌گیری‌ها از بابت ورود این سازمان نگرانی نخواهند داشت.

ما امروز در جنگ اقتصادی هستیم و قطعا شرکت‌های دانش‌بنیان به عنوان شرکت‌های فناور در خط مقدم این جبهه هستند. قطعا امروز هم مثل دفاع مقدس، دشمن نابود و ناامید خواهد شد. ■

مهم‌ترین محورها

تاکید به ضرورت تغییر نگاه در حوزه ارزش‌گذاری فناوری
پیشنهاد ایجاد دفتر ارزش‌گذاری فناوری در معاونت علمی
پیشنهاد تشکیل دادگاه ویژه برای حوزه فناوری و نوآوری
تغییر نقش سازمان بازرسی در فرایندهای دانش‌بنیان از حضور پسینی به مشارکت فعالانه
تاکید به نقش مهم شرکت‌های دانش‌بنیان در نبرد اقتصادی با دشمنان

حجت الاسلام دکتر حامد ملامیرزایی

عضو هیئت علمی دانشگاه
عالی دفاع ملی و متخصص
حوزه فناوری اطلاعات

حوزه دانش بنیان یاریگر قوه قضائیه

حل مشکلات قضایی با هوشمندسازی ممکن است

این نشست را باید نتیجه فعالیت چند ماهه کارگروه سیاستگذاری فناوری اطلاعات قوه قضائیه بدانیم و همچنین یکی از ثمرات جلساتی که در دوسه ماه اخیر در معاونت بررسی های ویژه با بخش عمده ای از ذی نفعان و ذی اثران فعالیت های دانش بنیان در کشور و ICT برگزار شده است. زهی مباحثات که در طول شاید چهار دهه فعالیت قوه قضائیه، این نخستین باری است که شرکت های دانش بنیان، صاحب نظران حوزه ICT کشور و کسب و کارهای نوین فرصت پیدا کرده اند هم دغدغه و هم توانمندی هایشان را اعلام کنند و قوه قضائیه با رویکردی بسیار مثبت، درها باز کرده و این مطالب را بشنود.

جناب آقای رئیسی! حضرت عالی هم در سند کرامت و هم در سخنرانی های متعددتان به مسائلی همچون مشارکت مردم و جمع سپاری و شفافیت اشاره کرده و مشکلاتی مثل

اطاله دادرسی و مانند آن را که جزو گره‌های اصلی کشور به شمار می‌رود، مورد توجه قرار داده‌اید. می‌توانیم بگوییم این جلسه، فضایی را فراهم می‌کند که در قالب خدمات متقابل دستگاه قضا و فعالان حوزه فناوری اطلاعات، بتوانیم به راهکارهای حل این مشکلات فکر کنیم. به عنوان کسی که کمی در کار گروه‌ها با دوستان نشستیم و هم‌اندیشی کرده‌ایم، عرض می‌کنم و از مهمانان جلسه هم تقاضا دارم که این نشست را بیشتر سمتی سوق بدهیم که توانمندی خودمان احراز شود تا بتوانیم مشکلاتی را از روی دوش قوه قضائیه برداریم.

همه ما که در این جلسه هستیم و بسته گریخته به قوانین کشور اشراف داریم، می‌دانیم در تمام دنیا ۱۳ سرفصل حقوقی در حوزه فضای مجازی وجود دارد که در کشور ما بسیاری از آنها وجود ندارد. مثلاً ما سرفصل منازعات دامنه را در کشور نداریم و همین الآن در دادستانی در دوره‌ای که کشور مبتلا به این منازعات شده، پرونده‌های متعددی است اما از آنجا که قانونی وجود ندارد، قضات نمی‌توانند این منازعات را بررسی کنند، لذا قوه قضائیه قطعاً می‌تواند گره‌گشای بسیاری از این مشکلات باشد.

من به این نکته تأکید می‌کنم که همه Eها که مخفف الکترونیک است، یک نکته را به ذهن متبادر می‌کند و آن این است که ICT به عنوان یک بخش می‌تواند توسعه پیدا کند؛ اما مهم تر از آن، توسعه کشور به وسیله ICT است. برای مثال در اسناد توسعه مالزی ICT را زیربنا و پیشران توسعه می‌دانند. متأسفانه در کشور ما با وجود زحمات زیادی که کشیده شده، شاید توسعه دستگاه قضایی به وسیله ICT چندان جدی گرفته نشده است. خواهش من این است که هم توسعه بدهیم و هم رویکردمان را در به‌کارگیری ICT اصلاح کنیم؛ این یعنی هوشمندسازی، و خلق امکان جدید برای حل مشکلات قضایی.

به عنوان نکته آخر عرض کنم E-Justice که در ادبیات و متون مطرح می‌شود، به این نکته اشاره دارد که می‌توان با خدمات الکترونیک نظر مردم را جلب کرد؛ می‌توان رسانه‌های اجتماعی نوین و نرم‌افزارهایی را به کار گرفت تا مردم از فضای قوه قضائیه

ترس و واهمه نداشته باشند. ما باید بتوانیم پنجره واحدی را درست کنیم تا خدمات متعددی که در حال حاضر ارائه می‌شود، از یک درگاه واحد در اختیار مردم قرار بگیرد و ان‌شاءالله بتوانیم از این فضا و نشست‌ها، بهره‌وری حداکثری داشته باشیم. ■

مهم‌ترین محورها

قدردانی از رویکرد جدید قوه قضائیه مبنی بر توجه به حوزه فناوری و نوآوری

لزوم توجه به حوزه ICT بعنوان زیربنا و پیشران توسعه کشور

ضرورت توجه به به حوزه ICT در توسعه دستگاه قضائی

پیشنهاد ایجاد درگاه الکترونیک واحد برای ارائه خدمات یکپارچه قضایی به مردم

دکتر فاطمه حقیرالسادات

مدیر عامل شرکت تعاونی
ریززیست فناوران فردانگر
و منتخب جایزه جهانی گوهرشاد

ضرورت حمایت قضاییه از شرکت‌های دانش‌بنیان

قانون حمایت از تولید داخلی باید کامل اجرا شود

حقییرالسادات هشتم از استان یزد و دارای مدرک دکترای نانوبیوتکنولوژی از دانشگاه تهران. در حال حاضر محقق پسادکتری نانوبیوتکنولوژی در دانشگاه هلند هشتم و سه شرکت دانش‌بنیان در زمینه فناوری‌های نوین، نانو و گیاهان پیشرفته دارم. شرکت‌های من دارای پنج محصول دانش‌بنیان هستند، که سه محصول از این محصولات به صورت تجاری است.

خوشبختانه امسال قانون حمایت از تولید داخلی تصویب شد و این برای شرکت‌های دانش‌بنیان خبر بسیار خوبی بود. امیدی که ما داریم این است که سازمان بازرسی در این زمینه نقش خود را ایفا کند تا این قانون کامل و صحیح اجرا شود. مسأله دیگر قانون حمایت از ضریب یک و نیم تا یک و دو دهم در مناقصات است

که متأسفانه رعایت نمی‌شود و لازم است دستگاه قضائی بر حسن اجرای این قانون نظارت کند.

سومین درخواست من اجراییات تأمین اجتماعی، مالیات‌ها و ادارات کار است که با توجه به وضعیت فعلی شرکت‌های دانش‌بنیان و اقتصاد کشور، لازم است مراعات بیشتری نسبت به شرکت‌های دانش‌بنیان داشته باشند. آخرین خواسته من نظارت بیشتر در زمینه مجوزهای غذا و داروست. ان‌شاءالله ما بانوان بتوانیم قدم‌های بیشتری در حوزه دانش‌بنیان برداریم. آخرین کلام هم این که امسال اولین توصیه گام دوم رهبری در زمینه علم و پژوهش بود و بر همین اساس امیدوارم در سال آینده محصولات بیشتری در علم نوین در کشور داشته باشیم. ■

مهم‌ترین محورها

ضرورت اهتمام بیشتر دستگاه قضائی برای اجرای قانون حمایت از ضریب یک و نیم تا یک و دو دهم در مناقصات

درخواست همراهی بیشتر با شرکت‌های دانش‌بنیان توسط اجراییات تأمین اجتماعی، ادارات کار و سازمان امور مالیاتی

درخواست تشدید نظارت‌های قضایی در حوزه غذا و دارو

دکتر مصطفی قانعی

مدیرعامل شتابدهنده آبان

حضور پررنگ شرکت‌های دانش‌بنیان در مناقصه‌ها

مدیران اجرایی کشور باید خود را بروز کنند

شتاب‌دهنده‌ها فراهم کننده بستری هستند تا استارت‌آپ‌ها آنجا رشد کنند. قبلاً این ساختار در دانشگاه‌ها و مراکز دولتی بود اما شتاب‌دهنده‌هایی که اخیراً معاونت علمی از تشکیل آنها حمایت می‌کند، خصوصی بوده و در رشد این شرکت‌ها مشارکت دارند. این امر موجب می‌شود علاوه بر سرمایه‌گذاری، در آموزش نیز بیشتر به فکر شرکت‌های نوپا باشند. شتاب‌دهنده آبان در حوزه آب و انرژی فعالیت می‌کند و تاکنون نزدیک به ۱۵ شرکت دانش‌بنیان از آن خارج شده‌اند. در تمام مناقصه‌هایی که شرکت‌های دانش‌بنیان این شتاب‌دهنده در آن شرکت کرده‌اند، همه رقبا، شرکت‌های اروپایی یا آمریکایی بوده‌اند؛ شرکت‌های ما در این حوزه‌ها قریب ده میلیون دلار فروش داشته‌اند. برنامه داریم در سال آینده به پنج برابر این مبلغ برسند.

الآن هم برای دور زدن تحریم‌ها با ری‌برند کردن در کشورهای مختلف این کار را پی می‌گیریم و امیدواریم بتوانیم بیشتر خدمت کنیم. نزدیک به ۷۰ نفر از فارغ‌التحصیلان PHD و کارشناسی ارشد دانشگاه‌های خوب کشور مثل صنعتی شریف در استارت‌آپ‌های ما مشغول هستند. برنامه پنج‌ساله ما این است که نزدیک به ۳۰۰ نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها را جذب کنیم. یک بحث خوب را آقا در این ده‌ساله پیگیری کرده‌اند و آن بحث اقتصاد بدون نفت است و حضرت عالی هم در این راستا این جلسه را تشکیل داده‌اید. تأکید من بر این است که گفتنی‌ها را در این جلسه دوستان گفته‌اند و خواهند گفت، اما نباید نگرش دستگاه قضایی این باشد که صرفاً چند مشکل حقوقی و قضایی دوستان حل شود.

الآن دومین بار است که ما از اقتصاد نفتی توسط دشمنانمان ضربه می‌خوریم. یک بار سال ۱۳۹۱ تحریم شدیم و بار دیگر امسال این اتفاق رخ داد. تا وقتی ما در این مسیر حرکت کنیم، همچنان آسیب‌پذیر خواهیم بود. اگر تعارف‌ها را کنار بگذاریم، نباید خیلی فضا را مثبت نشان دهیم. در نهاد قضایی طی ده سال اخیر قوانین و آیین‌نامه‌های خوبی نوشته شده اما دو مشکل اساسی وجود دارد: نخست این که بخشی از مدیران ما که ۴۰ سال است با فضاهای سنتی قبلی کار می‌کنند، خواه ناخواه قوانینی مثل ترک تشریفات، اولویت‌دهی به شرکت‌های دانش‌بنیان، نصف‌بودن سپرده مناقصه و بسیاری از مسائل دیگر برایشان به سادگی قابل هضم نیست. بعضی از مدیران از اجرای این مقررات ابا دارند. خود من تا به حال که با استارت‌آپ‌ها

در مناقصه‌های بزرگ چند میلیون دلاری شرکت کرده‌ام، بارها شده که مدیر به صراحت گفته اگر من از یک شرکت خارجی قیمت بگیرم و اجرا کنم، مشکلی برایم ایجاد نمی‌شود اما اگر شما را ترک تشریفات کنم، دفتر سازمان بازرسی من را می‌گیرد یا بعد از دوران خدمتم باید بروم دیوان محاسبات و بازخواست شوم. لذا مدیران در این زمینه احساس آرامش و امنیت ندارند.

من فکر می‌کنم سازمان بازرسی وظایفی دارد و جاهایی هم از مدیران ما می‌گیرد می‌کند، اما فکر می‌کنم که باید مدیران را نه صرفاً گفتاری بلکه با یک سری کارهای حقوقی تهییج کنند تا مدیر احساس آرامش کند. مطلب دوم در ارتباط با دیوان عدالت اداری است. آنچه به این دیوان ارجاع می‌شود به قدری اطلاع پیدا می‌کند که متأسفانه ما در آن نتیجه‌ای نمی‌گیریم. مطلب آخر این که با همان قدر که فضای مجازی، یک اکوسیستم جدید در کشور است و قوه قضائیه خودش را با آن مطابقت می‌دهد، شرکت‌های دانش‌بنیان نیز فضای جدیدی را در کشور به وجود آورده‌اند که نمی‌توانیم با چارچوب‌های سنتی کشور پاسخگوی آن باشیم و بیم آن می‌رود فرصت استفاده از دستاوردهای بالقوه در این فضا را از دست بدهیم. ■

مهم‌ترین محورها

تاکید به نقش شتاب‌دهنده‌ها در رشد استارت‌آپ‌ها
تاکید به تعقیب راهبرد اقتصاد بدون نفت مورد تاکید مقام معظم رهبری
کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور با توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان
ضرورت تحول در نگاه مدیران سنتی برای اجرای درست قوانین مترقی
انتقاد از اطلاع دادرسی در دیوان عدالت اداری
ضرورت بروز شدن مدیران و ساختارهای کشور در رسیدگی به مسائل حوزه دانش‌بنیان

دکتر سیدصادق امامیان

رئیس سازمان تنظیم مقررات
صوت و تصویر فراگیر
در فضای مجازی

قوه قضاییه مکمل شورای رقابت

جرایم جدیدی در حوزه رسانه‌های نوین در حال شکل‌گیری است

خوشحالم که در این جلسه هستم و به اختصار چند نکته را در حد فرصتی که در اختیار بنده هست، مرور می‌کنم. یکی از اصلی‌ترین نوآوری‌های مورد نیاز کشور، نوآوری در حوزه حکمرانی و جامعه است که با توجه به تحولات تکنولوژیک به شدت مورد توجه قرار دارد. من قبلاً از منظر سازمان تنظیم مقررات خدمت شما عرایضی داشته‌ام. شکل‌گیری نهادهای تنظیم‌گر و رگولاتورها یکی از تحولات فناورانه در حوزه حکمرانی است که با شرایط جدید، روز به روز نیاز بیشتری به حضورشان احساس می‌شود. حدوداً شاید در اواخر قرن ۱۸، وقتی که برای اولین بار رگولاتورها ایجاد شدند، درباره نسبت رگولاتورها با قوه قضائیه بحث شد. بعدها در مقالات جدی صاحب‌نظران این حوزه، تأکید شد رگولاتورها به چند علت می‌توانند مکمل قوه قضائیه باشند. نیازهای جدید پیچیدگی‌های زیادی ایجاد می‌کند؛ تقاضای دوستان این بود که شعبه‌هایی ویژه برای حوزه دانش‌بنیان تشکیل شود؛ اما هر قدر هم

شعب ویژه تشکیل شود، باز هم نمی‌توان از یک قاضی انتظار داشت خود را با تغییرات فناورانه به‌روز و دائمی که اتفاق می‌افتد، تطبیق بدهد. پیچیدگی‌ها به‌قدری زیاد است که معمولاً سازمان‌های تخصصی رگولاتوری سعی می‌کنند، قسمتی از کار را به عهده بگیرند.

نکته دوم این است که قوه قضائیه ماهیتاً ورود پسینی دارد؛ یعنی وقتی اتفاقی افتاد و حقی ضایع شد، به مسأله ورود می‌کند و حق ضایع شده را بازپس می‌گیرد. اما بسیاری از اوقات، جبران مشکل است و گاهی امکان‌پذیر نیست. در دنیای فناوری این اتفاق‌ها به‌قدری به تواتر می‌افتد و هزینه‌های اجتماعی و سیاسی آن گاهی به اندازه‌ای بالاست، که ورود پسینی قوه قضائیه عملاً دردی را دوا نمی‌کند. در حوزه‌ای که خود ما درگیر آن هستیم، در پلتفرم‌ها یا سکوهایی که میلیون‌ها نفر روی آن محتوا می‌گذارند و کار می‌کنند، تعداد تخلفات به قدری زیاد است که دادگاه‌ها نمی‌توانند به همه اینها رسیدگی کنند. در همه جای دنیا برای اینها ابزارهای پیشینی در نظر می‌گیرند که این فرآیندها عمدتاً در نهادهای تنظیم‌گر اتفاق می‌افتد.

جا دارد از حرکت بسیار ارزشمند حضرت‌عالی در حوزه رگولاتورهای ملی و صدور بخشنامه تشکر کنم. این بخشنامه بسیار مترقی بود و شما قوه را مکمل شورای رقابت قرار دادید؛ به عبارتی شکایت‌ها اول آنجا می‌رود و اگر مشکلی بود، آن وقت قوه ورود می‌کند. این همان موردی بود که خدمت حضرت عالی توضیح دادیم و شما هم موافقت کردید در حوزه‌های مرتبط با فناوری از جمله حوزه رسانه‌های نوین، این اتفاق بیفتد. در حوزه رسانه‌های نوین جرایم به‌شدت متعدد و متکثر و عمدتاً جدید هستند. جالب این که دنیا دارد به جرایمی اعتراف می‌کند که قبلاً ما مدعی آن بودیم و اما آنها انکار می‌کردند. مثلاً زمانی ما می‌گفتیم رسانه‌ها افکار را منحرف می‌کنند و کسی قبول نمی‌کرد، اما الان پدیده فیک‌نیوز، پدیده‌ای است که هیچ کس آن را انکار نمی‌کند. این جرمی است که با ابزار فناورانه اتفاق می‌افتد و نقشی که رگولاتورها در این زمینه دارند بسیار مهم است.

جمله پایانی من این است که فکر می‌کنم حرکتی که شما شروع کرده‌اید، حداقل در حوزه رسانه‌های نوین که بسیار هم موثر هستند، بسیار مفید است و امیدوارم همین روند ادامه یابد. این که موافقت کرده‌اید قوه قضائیه نقش تکمیلی داشته باشد و از ظرفیت‌های نوین از جمله سازمان‌های تنظیم‌گر استفاده بشود، اقدامی کاملاً مترقی است. ■

مهم‌ترین محورها

تاکید به نوآوری در حوزه حکمرانی و جامعه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای کشور
تاکید به نقش رگولاتورها به‌عنوان مکمل دستگاه قضایی
پیشنهاد استفاده از قابلیت سازمان‌های رگولاتوری در فرایندهای قضایی مرتبط با حوزه دانش‌بنیان
قدردانی از رویکرد مترقی قوه قضائیه در مواجهه با نهادهای تنظیم‌گر

میلاذ منشی پور

مدیر عامل شرکت
تاکسی اینترنتی تپسی

ضرورت مدارا با زیست بوم نوآوری

تاکسی‌های آنلاین پر در دسترترین کسب و کارهای آنلاین هستند

من به اختصار شرکت تاکسی اینترنتی تپسی را معرفی و چند مطلب را خدمت‌تان عرض می‌کنم. حدود سه سال و نیم پیش عملیات شرکت را برای شروع و خدمات‌دهی در شهر تهران آغاز کردیم. در این مدت با استفاده از فناوری، ما و یکی دو شرکت مشابه توانستیم قیمت مصرف‌کننده را در بخش حمل‌ونقل شهری کاهش و کیفیت خدمات و امنیت سفرها را افزایش دهیم. این باعث شد مورد اقبال مردم قرار بگیریم. در این مدت برای ۱۴۰۰ نفر به صورت مستقیم موقعیت شغلی ایجاد کرده‌ایم.

شرکت ما حدود ۹۰۰ هزار راننده را در ۱۵ مرکز استان و شهرهای تابعه به کار گرفته است. رانندگان به صورت تمام‌وقت یا پاره‌وقت خدمات ارائه می‌کنند و عملاً در این شهرها، ما در کنار تاکسی‌های زرد، آژانس‌ها و دیگر وسایل حمل‌ونقل، تبدیل به

بخشی از حمل‌ونقل درون‌شهری شده‌ایم. تاکسی‌های آنلاین یکی از پردردسرت‌ترین شغل‌هاست که بیشترین مجادله‌هایی را که می‌شود بین کسب‌وکارهای سنتی و نوین دید، تجربه کردند. البته این خصیصه طبیعی بوده و در همه‌جای دنیا اتفاق افتاده و در کشور ما هم غیرطبیعی و غیرمنطقی نیست، اما اینجا نقش قوه قضائیه بسیار مهم است. من چند درخواست از شما داشتم. اولین درخواست در همین مورد است؛ این که قوه قضائیه در شرایط فعلی به مجادله شرکت‌های نوپا با کسب‌وکارهای سنتی و سازمان‌های دولتی یا ورود نکند یا حداقل با تاخیر ورود کند. ما در مورد تاکسی آنلاین دیدیم که شهرداری‌ها و نهادهایی که متعلق به نسل گذشته حمل‌ونقل بودند شکایت‌های متعدد و مفصلی از شرکت‌ها کردند که موجب اختلال کار ما شد. این دعوایی بوده که در بدنه دولت حل نشده و به قوه قضائیه آمده است. اینجا لازم می‌دانم از آقای دکتر جاویدنیا، معاونت دادستان در حوزه فضای مجازی تشکر کنم. ایشان نامه‌نگاری کردند تا وضعیت قانونی درون‌دولتی مشخص نشده، ترجیحا دادستان‌ها ورود نکنند.

میلا مینشی‌پور / مدیر عامل شرکت تپسی

بحث بعدی رویکرد مداراگونه و تخصصی با زیست‌بوم فناوری و نوآوری است که ایجاد می‌شود. این زیست‌بوم مانند کودکی است که راه رفتن را می‌آموزد. برخورد قهرآمیز می‌تواند این راه رفتن را به تأخیر بیندازد یا اساساً دچار اختلال کند. اما برخورد مداراگونه می‌تواند به زیست‌بوم کمک بسیار زیادی بکند. بحث تخصص را دوستان دیگر گفتند. اگر امکان ایجاد دادسرای ویژه برای رسیدگی به جرایم وجود داشته باشد، کمک‌کننده است. آموزش قضات هم می‌تواند کمک کند. ■

مهم‌ترین محورها

مرور تجربه تاسیس و گسترش تاکسی آنلاین تپ‌سی
ضرورت تحول در مدیریت مجادلات کسب‌وکارهای نوپا و سنتی
لزوم اتخاذ رویکرد مداراگونه و تخصصی با زیست‌بوم فناوری و نوآوری
درخواست تشکیل دادگاه ویژه برای رسیدگی تخصصی به مسائل حوزه دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها

دکتر محمد مهدی فریدوند

رئیس انجمن
سرمایه‌گذاران خطرپذیر

اهمیت ثبات حاکمیت در قراردادها

نگاه قوه قضاییه به زیست‌بوم دانش‌بنیان باید تخصصی باشد

در آغاز عرایضم بابت تشکیل این جلسه و رویکردی که قوه قضائیه برای ایجاد تحول و استفاده از ظرفیت استارت‌آپ‌های نوپا در پیش گرفته، تشکر می‌کنم. اتفاق‌های بسیار مثبتی در اکوسیستم فناوری کشور رخ داده و جا دارد از جناب دکتر ستاری و بقیه بزرگوارانی که در این حوزه زحمت زیادی کشیده‌اند، تشکر کنیم. الان شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور به جایی رسیده‌اند که حرفی برای گفتن دارند و کمتر مناقصه‌ای برگزار می‌شود که در آن یک شرکت دانش‌بنیان حضور نداشته باشد، این یعنی در تمامی حوزه‌ها توانمندی‌هایی ایجاد شده است. اولین نقش و هدف ما در انجمن سرمایه‌گذاران خطرپذیر، ایجاد همگرایی در بحث سرمایه‌گذاری و تأمین مالی حوزه فناوری است. انجمن صنفی ما متشکل از ۶۰ صندوق و نهاد سرمایه‌گذاری است که دور هم جمع شده‌ایم و بنا داریم هم در بحث ترویج و هم در بحث ایجاد رویه‌های

مناسب برای سرمایه‌گذاری اقدام کنیم.

اولین موضوع که در صحبت همه بزرگواران هم بود، این است که فضای تخصصی زیست‌بوم دانش‌بنیان در حوزه قضائی نیز یک نگاه تخصصی می‌طلبد. پیچیدگی‌هایی که در حوزه فناوری وجود دارد، این نیاز را جدی‌تر کرده است. من معتقدم در حوزه تأمین مالی و سرمایه‌گذاری دانش‌بنیان این ظرفیت وجود دارد که از ظرفیت کارشناسی و داوری انجمن صنفی و نهاد سرمایه‌گذاران خطرپذیر استفاده کنیم تا اختلاف‌ها حتی‌الامکان با نگاه تخصصی داوری شود.

موضوع بعدی این است که ما باید ثبات حاکمیت را در قراردادهای بویژه در قراردادهایی که دارایی‌های ملموس و ناملموس را پشتیبانی می‌کنند. ببینیم در کشور ما اسناد عادی زیادی رواج دارد و به همین دلیل نه تنها در موضوع دارایی‌های نامشهود بلکه در دارایی‌های مشهود هم گاهی اعتبار یک سند رسمی با یک سند عادی خدشه‌دار می‌شود. این باعث می‌شود ریسک‌های دیگری به فضای کسب‌وکار اضافه شود و نهایتاً سرمایه‌گذاران و نهادهای تأمین مالی، خطر بیشتری را احساس کنند.

موضوع بعدی بحث برخورد قهرآمیز با شرکت‌های نوپاست. این را از دیدگاه استارت‌آپ‌ها عرض نمی‌کنم، از نگاه سرمایه‌گذار می‌گویم. وقتی سرمایه‌گذاران و نهادهای مالی برخورد قهرآمیز و غیر کارشناسی ما را با استارت‌آپ‌ها و پلتفرم‌ها ببینند، عملاً ریسک بیشتری را احساس می‌کنند و ممکن است در کارهای بعدی ورود نکنند. پیشنهاد من این است که حتماً از ظرفیت کارشناسی که در معاونت علمی شکل گرفته است استفاده کنیم تا اگر جوانانی، فضای کارآفرینی را به کارمندی ترجیح داده و استارت‌آپی را راه‌اندازی کرده‌اند و سرمایه‌گذارانی که روی کسب و کار آنها سرمایه‌گذاری کرده‌اند، با برخوردهای نادرست سرخورده نشوند. در فضای نوآوری و فناوری در تمام دنیا برای بحث‌های رگولاتوری، از فرآیندها و نوآوری‌های جدید استفاده می‌کنند. مثلاً در بسیاری از کشورها می‌بینیم بسیاری از اموری را که دادگاه‌ها و قوه قضائیه باید انجام بدهند، شرکت‌ها متقبل می‌شوند. نکته پایانی این است

که تعامل استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان با قوه قضائیه، هم به توسعه خود شرکت‌ها منجر می‌شود و هم تحول قوه قضائیه را در پی خواهد داشت و این همگرایی باعث می‌شود بسیاری از موضوعاتی که دغدغه جنابعالی در قوه قضائیه است، با درایت و تدبیر انجام شود. ■

مهم‌ترین محورها

قدردانی از رویکرد قوه قضائیه در استفاده از ظرفیت استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان
قدردانی تحول‌آفرینی معاونت علمی در حوزه دانش‌بنیان و اکوسیستم نوآوری
تبیین اهداف انجمن سرمایه‌گذاران خطرپذیر بویژه ایجاد همگرایی در بحث سرمایه‌گذاری و تأمین مالی حوزه فناوری
تاکید به ضرورت نگاه تخصصی به حوزه دانش‌بنیان در دستگاه قضایی
پیشنهاد استفاده از ظرفیت کارشناسی و داوری انجمن صنفی و نهاد سرمایه‌گذاران خطرپذیر در فرایند قضایی
ضرورت صیانت از شرکت‌های دانش‌بنیان و پیشگیری از برخوردهای قهرآمیز
تاکید به دو طرفه بودن تعامل میان شرکت‌های دانش‌بنیان و قوه قضائیه

محمد طاهری نژاد

مدیر اندیشکده محنا

شکل گیری سامانه‌های قضایی با استفاده از بخش خصوصی

استفاده از علم داده در فرایندهای قضایی امری اساسی است

بحث من درباره آی تی و نظام‌واره‌های آن در تحول قضایی است. یکی از مهم‌ترین علل بسیاری از مشکلات امروز دستگاه قضا از جمله اطلاع دادرسی‌ها و نارضایتی مراجعان، نقش پررنگ نیروهای انسانی و خلأ نظام‌واره‌های آی تی است. در دستگاه قضایی اتفاقات خوبی در حال وقوع است که از جمله آنها کاربرد سامانه ابلاغ الکترونیک است. این سامانه علاوه بر صرفه‌جویی مالی که برای دستگاه قضایی فراهم آورده، توانسته ابلاغ واقعی را تا حد زیادی افزایش دهد. با این حال اتفاقات دیگری هم باید رخ بدهد تا این موفقیت‌ها دوچندان و پررنگ شود. اندیشکده محنا به دلیل تمرکز بر حکمرانی قضایی در سال‌های گذشته بخشی از خلأهایی که سبب شده اقدامات آی تی محور دستگاه قضایی به نتیجه نرسد را شناسایی کرده است که به اختصار چند مورد را عرض می‌کنم.

یکی از مهمترین بحث‌ها در حوزه آی تی که در دستگاه قضایی باید بیشتر به آن بها داده شود، استفاده از علم داده در فرآیندهای دستگاه قضایی و مأموریت‌های این دستگاه است.

برای این که این اتفاق در کشور رقم بخورد باید قوه قضائیه شفافیت آمار داشته باشد و داده‌های لازم را برای انجام داده‌کاوی، در اختیار شرکت‌های نوپا قرار دهد. یکی دیگر از این ملزومات، ضرورت توجه به اصول طراحی فنی در سامانه‌های دستگاه قضایی است. به نظر می‌رسد یکی از مشکلات سامانه‌ها در بخش‌های حاکمیتی کشور، بی‌توجهی به طراحی مفهومی است که باعث شده بسیاری از سامانه‌ها و فرآیندها، به نتیجه مطلوب نرسد. بسیاری از سامانه‌ها در عمل، به موازات فرآیندهای کاغذی قبلی عمل می‌کنند و صرفاً یک بار جدید روی دوش مردم تحمیل شده است. این یعنی مأموریت حذف کاغذ از فرآیندها و مراجعه غیرحضورى به دستگاه قضایی رقم نخورده که به نظر می‌رسد دلیل آن نبود دقت کافی در طراحی مطلوب سامانه‌های الکترونیک است.

محمد طاهری نژاد / مدیر محترم اندیشکده معنا

یکی از مباحث اصلی در آی‌تی محور کردن دستگاه قضایی، استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی است که به نظر می‌رسد یک برداشت اشتباه از امنیت سایبری باعث شده از ظرفیت بخش خصوصی غافل شویم. تصدی‌گری دستگاه قضایی موجب تامین امنیت سایبری نمی‌شود و ما می‌توانیم با استفاده از پروتکل‌های مشخص و دقیق از ظرفیت بخش خصوصی بیشتر استفاده کنیم. حتی به نظر می‌رسد استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی در حوزه شکل‌گیری سامانه‌ها می‌تواند دقت سامانه‌ها را افزایش دهد. ■

مهم‌ترین محورها

تاکید به خلا نظام‌واره‌های آی‌تی در فرایندهای قضایی
ضرورت استفاده از علم داده در فرآیندهای دستگاه قضایی و مأموریت‌های این دستگاه
ضرورت توجه به اصول طراحی فنی در سامانه‌های دستگاه قضایی
استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در آی‌تی محور کردن دستگاه قضایی

سعید محمدی

مدیر عامل دیجی کالا

تحقق عدالت اجتماعی با استارت آپها

استارت آپها مصداق واقعی اقتصاد دانش بنیان هستند

من محمدی، بنیانگذار کسب و کار دیجی کالا هستم. ما هم مثل تمام کسب و کارهای استارت آپی کارمان را چند سال پیش با سرمایه‌ای نزدیک به صفر و با یک تیم بسیار کوچک پنج، شش نفره شروع کردیم. مثل همه استارت آپها رشدی سریع در چند سال گذشته داشتیم و امروز ۳۴۰۰ نفر به صورت مستقیم در دیجی کالا فعالیت می‌کنند. بیش از ۳۰ هزار کسب و کار از تولیدکنندگان بزرگ تا تولیدکنندگان کوچک و کارگاه‌هایی در شهرها و روستاهای کوچک در پلتفرم ما در حال فروش محصولاتشان به صورت مستقیم به مصرف‌کننده نهایی در سراسر کشور هستند.

باید اشاره کنم بسیاری از زیرساخت‌هایی که مورد نیاز چنین کسب و کارهایی است، روز اول وجود نداشت و طی این سال‌ها با زحمت تیم‌های ما ساخته شده است. امروز

به جرات می‌توانم بگویم فضای استارت‌آپی و کارهایی که این شرکت‌های نوپا انجام داده‌اند، جزو محدود حوزه‌هایی است که تفاوت کشور ما با پیشرفته‌ترین کشورها در آنها بسیار اندک است. مثلاً امروز کیفیت خدماتی که استارت‌آپ‌های خدماتی ایرانی همچون تاکسی‌های اینترنتی ارائه می‌کنند، تفاوت چندانی با کیفیت خدمات و فناوری مورد استفاده در پیشرفته‌ترین کشورها ندارد.

ما معتقدیم این استارت‌آپ‌ها مصداق واقعی اقتصاد دانش‌بنیان و اقتصاد حقیقی هستند؛ چرا که بدون حاشیه و بدون تحمیل بار چندانی به دوش حاکمیت، توانسته‌اند مشکلات زیادی را حل کنند. بعضی از این مشکلات ده‌ها و شاید صدها سال قابل حل نبوده است.

استارت‌آپ‌ها توانسته‌اند عدالت اجتماعی و شفافیت اقتصادی ایجاد کنند و در زمینه حقوق مصرف‌کننده، رونق تولید و جلوگیری از فرار مغزها، امیدآفرینی برای جوانان، بالا بردن بهره‌وری اقتصادی، کاهش هزینه تمام‌شده برای مصرف‌کننده نهایی، گام‌های خوب و موثری بردارند.

الآن که در شدیدترین فشارهای اقتصادی هستیم، فکر می‌کنیم استارت‌آپ‌ها می‌توانند نماد امید برای مردم کشور، خصوصاً جوان‌ها باشند. این شرکت‌ها در حال ساختن برندهای فاخری هستند و به زودی می‌توانند در بورس عرضه عمومی شوند. این برندها در چند سال آینده می‌توانند ارزش‌های میلیارد دلاری به وجود بیاورند و نفع آن را به مردم برسانند.

من در انتها چند نکته را که اخیراً برای بسیاری از استارت‌آپ‌ها تبدیل به دغدغه شده خدمت‌تان عرض می‌کنم. نکته اول در مورد درخواست‌های متعدد نهادهای امنیتی و غیرامنیتی برای دسترسی به اطلاعات کاربران است که ما معتقد به ارائه این اطلاعات، به شیوه‌ای که این دوستان درخواست می‌کنند، نیستیم. نیاز است دستگاه قضایی به این مسأله ورود کند و یک چارچوب مشخص - که در آن تکلیف همه روشن شده باشد - به وجود بیاورد.

در خصوص موارد بسیار ضروری هم انتظار ما این است که درخواست فقط توسط دستگاه قضایی مطرح شود. نکته بعدی هم درخواست دسترسی به سامانه‌های تأیید هویت است. اگر ما ساده و بی‌دردسر به این سامانه‌ها دسترسی پیدا کنیم، هم کیفیت خدمات ما افزایش می‌یابد و هم مشکلات و تهدیدهای موجود به حداقل می‌رسد. ■

مهم‌ترین محورها

مرور تاریخچه شکل‌گیری کسب‌وکار دیجی کالا
تاکید به نقش استارت‌آپ‌ها در توسعه اقتصاد دانش‌بنیان
تاکید به نقش استارت‌آپ‌ها در حل بسیاری از معضلات دیرپا و لاینحل کشور
تبیین نقش امیدآفرین استارت‌آپ‌ها در شرایط دشوار اقتصادی حال حاضر کشور
ضرورت مدیریت درخواست‌های متعدد امنیتی و قضایی برای دریافت اطلاعات کاربران از کسب‌وکارهای مجازی
درخواست دسترسی کسب‌وکارهای مجازی به سامانه تشخیص هویت برای افزایش کیفیت خدمات

مهندس مجید دهبیدی پور

رئیس پارک علم و فناوری
دانشگاه صنعتی شریف

شرکت‌های دانش‌بنیان، مقصد افراد نخبه کشور

کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در استارت‌آپ‌ها امری ضروری است

من از پارک علم و فناوری دانشگاه شریف در خدمت‌تان هستم. موضوعی که ما دنبال می‌کنیم ناحیه نوآوری شریف است. می‌خواهم این خبر خیلی خوب را به شما بدهم که در اطراف دانشگاه شریف حدود ۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان مشغول فعالیت هستند. بعضی از عزیزانی که در این جمع صحبت کرده‌اند یا صحبت خواهند کرد خاستگاه و شروع فعالیت‌شان از این ناحیه بوده است. در این ۵۰۰ شرکت، حدود ۳۰۰۰ نفر به فعالیت مشغول هستند.

ورود به شرکت‌های دانش‌بنیان و ایجاد استارت‌آپ و فعالیت فناورانه به یکی از انتخاب‌های جدی بچه‌های شریف تبدیل شده است. در فضای عمومی جامعه این تلقی شکل گرفته که فارغ‌التحصیلان شریف کشور را ترک می‌کنند و مقصد اصلی‌شان جای دیگری است؛ اما الآن مقصد اصلی بچه‌های شریف شرکت‌های

دانش‌بنیان کشور خودمان است. ناحیه نوآوری اطراف دانشگاه هم یکی از مصادیق و ظواهر این کار است. می‌خواهم به شما در ارتباط با بحث مشخص ثبت شرکت‌ها پیشنهاد بدهم. واقعا جای تشکر دارد که در یکی دو سال اخیر امور ثبت شرکت‌ها بسیار تسهیل شده است اما استارت‌آپ‌ها به نوعی سازمان‌های موقتی و به دنبال رسیدن به مدل کسب‌وکار خودشان هستند. وقتی یک سازمان موقت است و هنوز خودش را پیدا نکرده و ریسک کسب‌وکارش بالاست ما نیازمند یک سبک ثبتی خاص هستیم. به خصوص در فرآیند ثبت شرکت‌ها و در مرحله بعد زمانی که می‌خواهند تبدیل وضعیت کنند. به دلیل ریسک‌هایی که وجود دارد، بیشتر استارت‌آپ‌ها شرکت‌شان را به شکل مسئولیت محدود ثبت می‌کنند.

قانون تجارت ما نسبت به تبدیل وضعیت مسکوت است و این مسأله در زمانی که استارت‌آپ‌ها بخواهند شرکت‌شان را از مسئولیت محدود به سهامی تبدیل کنند، مشکلاتی به وجود می‌آورد. پیشنهاد من این است که سازمان ثبت با همکاری مجموعه‌های دانشگاهی به دنبال ایجاد یک هویت ثبتی جدید برای استارت‌آپ‌ها

باشد. الحمدلله با حمایت‌هایی که معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، جناب آقای دکتر ستاری از شرکت‌های دانش‌بنیان به عمل آورده‌اند، امید و باور عظیمی در نسل جوان شکل گرفته که امیدوارم همین حمایت به همراه صیانت از طرف قوه قضائیه به عمل بیاید و این ارزش‌آفرینی و توسعه فرهنگ و امیدآفرینی تداوم داشته باشد. ■

مهم‌ترین محورها

ارائه گزارش از عملکرد و پیشرفت ناحیه نوآوری شریف

تاکید به توانایی شرکت‌های دانش‌بنیان کشور برای جذب نخبگان و جلوگیری از فرار مغزها

ضرورت شکل‌گیری مدل ثبتی مخصوص استارت‌آپ‌ها

پیشنهاد ایجاد یک هویت ثبتی جدید برای استارت‌آپ‌ها با همکاری سازمان ثبت و مجموعه‌های دانشگاهی

دکتر حبیب الله آراسته راد

رئیس پژوهشکده سامانه‌های
هوشمند دانشگاه تهران

بروکراسی دشمن زیست‌بوم نوآوری

باید تعداد مجوز برای شرکتهای دانش‌بنیان کاهش یابد

من ابتدا از جناب آقای رئیسی تشکر می‌کنم؛ در دورانی که دشمن حمله اقتصادی شدیدی به ملت ایران و انقلاب اسلامی کرده، آمدن حضرت عالی به قوه قضائیه باعث دلگرمی شده است.

خیلی وقت حضار را نمی‌گیرم و چند جمله کوتاه را خدمت‌تان عرض می‌کنم. حضرت آقا به رونق تولید و اقتصاد مقاومتی تاکید فرموده‌اند. یک کار موثر در این مسیر، کاهش مجوزهاست. آنچه آقای ستاری دارند زحمت می‌کشند، این است که تعداد مجوزها را برای بعضی شرکتهای دانش‌بنیان در جاهای دولتی و خصوصی محدود کنند. این باعث ارزش‌افزوده برای شرکتها می‌شود.

اگر حضرت عالی از این راهبرد حمایت بفرمایید و تعداد این مجوزها برای تمام ملت ایران کاهش پیدا کند، کار بزرگی انجام شده است. الان برای تولید گوشت ۴۷ مجوز

باید گرفته شود، برای صادرات ۳ مجوز و برای قاچاق هیچ مجوزی نیاز نیست. باید چه کنیم؟ رونق تولید و کاهش جرم با کاهش مجوزها امکان‌پذیر است. ■

مهم‌ترین محورها

قدردانی از اتخاذ رویکردهای جدید در مدیریت قوه قضائیه

تاکید به کاهش مجوزها در راستای رونق تولید و تحقق اقتصاد مقاومتی

دکتر جعفر صبحی

عضو هیات علمی دانشگاه
و مدیر شرکت دانش بنیان
پارلار الکترونیک

ضرورت بروز کردن مقررات با تحولات عرصه دانش

زمان ثبت محصول باید کاهش یابد

من صبحی، عضو هیات علمی دانشگاه تبریز و بنیانگذار شرکت پارلار الکترونیک هستیم. ما ده سال تلاش کردیم در ایران آی سی طراحی کنیم. آی سی را طراحی کردیم و لایسنس آن را به ژاپنی‌ها فروختیم. در کشوری که خودش در زمینه الکترونیک پیشروست، با سیلیکون ولی رقابت کردیم. اما بعد از ده سال دیدیم فضای کسب و کاری ما در ایران مشکلات خیلی زیادی دارد؛ چرا که تعداد شرکت‌هایی که می‌خواهند محصول را از ما بخرند، بسیار کم است. مسیر را تغییر دادیم و تلاش کردیم برای آی سی در کشور بازار ایجاد کنیم.

بر این اساس شرکت را تأسیس و با کمک‌های صندوق نوآوری و شکوفایی و آقای دکتر وحدت رشد کردیم؛ چنان که امروز بزرگ‌ترین تولیدکننده بردهای کل کشور در حوزه شرکت‌های لوازم خانگی هستیم و بسیاری از شرکت‌های ایرانی که قبلاً از کره و ایتالیا و چین برد می‌خریدند، امروز مشتری ما هستند. آرزوی من این است روزی

دانش‌جوهای ما که مقاله می‌نویسند، برای آ‌ی‌سی‌هایی که خودمان می‌سازیم، دست به قلم شوند و مقاله بنویسند.

شرکت ما ۳۰۰ نفر نیروی کار دارد که ۶۰ نفر آن در حوزه تحقیق و توسعه محصول فعالیت می‌کنند. با توجه به مختصات بازار در حوزه الکترونیک، هر محصول ما حداکثر یک تا دو سال عمر می‌کند. این یعنی، ما اگر نتوانیم از تولید محصولی، ظرف یک یا دو سال سود بگیریم، آن محصول دیگر به درد نمی‌خورد. شرکت‌هایی هستند که به صورت غیراخلاقی کار ما را کپی می‌کنند.

ما برای ثبت محصولمان مشکلاتی داریم که همه شرکت‌های دانش‌بنیان درگیر آن هستند. البته مشکل دیگر ما زمان است. به این معنی که اگر نتوانیم در یک سال محصول را ثبت کنیم، عملاً ثبت محصول به درد نمی‌خورد. رویه این است که طرح به دایره ثبت دانشگاه‌ها ارجاع می‌شود. آنجا برای بررسی به یک کارشناس داده می‌شود و کارشناس نظر خودش را اعلام می‌کند.

در نهایت به کمیته می‌آید و کمیته نظر نهایی را می‌دهد. خیلی وقت‌ها چون کمیته راجع به این موضوع تصمیم گرفته است، نمی‌توانیم یقه شخص خاصی را بگیریم که نظر شما اشتباه بود و عملاً فرصت و امکان اعتراض نداریم. اگر هم اختلافی به وجود بیاید، روند دادرسی دادگاه زمان زیادی می‌گیرد. یک مدل خیلی موفق که برای این کار

وجود دارد، اختلافات کارگری و کارفرمایی است که در اداره کار سریع انجام می‌شود. پیشنهاد من این است در حوزه معاونت آقای دکتر ستاری نهاد مشابهی ایجاد شود که شکایت‌ها و دعاوی در مرحله اول، آنجا رسیدگی شود. ■

مهم‌ترین محورها

ارائه گزارش تولیدات و پیشرفت‌های شرکت پارلار الکترونیک
قدردانی از صندوق نوآوری و شکوفایی برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان
ضرورت جلوگیری از کپی‌کاری در فضای دانش‌بنیان
ضرورت کاهش زمان ثبت محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان
پیشنهاد ایجاد نهادی در معاونت علمی برای رسیدگی اولیه به اختلافات حقوقی در حوزه دانش‌بنیان

مهندس نصرالله جهانگرد

مشاور هیات عامل
صندوق نوآوری و شکوفایی
و فعال حوزه فناوری اطلاعات

خدمات متقابل دستگاه قضایی و زیست‌بوم دانش‌بنیان

نظام قضایی با نوآوری چابک می‌شود

از فرصتی که فراهم شد، تشکر می‌کنم. من توفیق داشته‌ام نزدیک به دو دهه در جوار دوستان قضایی باشم و تلاش‌هایی را که برای توانمندسازی خود قوه قضاییه در به‌کارگیری آی تی و فناوری‌های نو انجام شده، دیده‌ام و الحمدلله پیشرفت‌های خوبی هم در این حوزه حاصل شده است.

طی پنج سال اخیر با توسعه‌ای که در شبکه‌های کشور به ویژه دیتای تلفن همراه ایجاد شده است، شاهد این فرصت‌ها هستیم. ناگفته پیداست همه این کسب‌وکارها و دستاوردها بر بستر سرمایه‌گذاری نظام در توسعه زیرساخت دسترسی به اینترنت ایجاد شده است.

تداوم این روند، مستلزم تحولی شایان توجه در همه حوزه‌ها از جمله بخش قضایی است. اندازه بخش قضایی در توجه به این نوآوری‌ها توانمندتر شود، کسب‌وکارهای کشور با قدرت بیشتری جلو خواهند رفت. به همین دلیل خلاصه عرایضم را در دو

قسمت بیان می‌کنم؛ نخست این که نیاز است نظام قضایی از نظر چابکی، همپا و همتای این تحول و نوآوری شود.

این چابکی در همه اجزا از جمله در نظام ثبت شرکت‌ها، ثبت پتنت و... مد نظر است. فرآیند تولد و مرگ استارت‌آپ‌ها بسیار مهم است. در سه سال اول از هر ۱۰ استارت‌آپ، شاید دو شرکت به حیات خود ادامه دهند و هشت شرکت دیگر از دور خارج می‌شوند. فرآیندی که برای حضور این شرکت‌ها، ثبت و خروجشان از نظام حقوقی لازم است، بسیار مهم است.

هرچند در ثبت، تحولات بسیار خوبی در این زمینه انجام شده اما نیاز است سازوکار جدیدی را هم در تولد و مرگ شرکت‌ها و هم در موضوع ثبت حقوق مالکیت معنوی و پتنت داشته باشیم. ما در حال فراهم کردن انواع معاضدت‌های حقوقی هستیم؛ برای نمونه در اغلب دفترهای ثبت شرکت‌ها و ثبت پتنت صحبت‌ها مبنی بر این بوده که مشاوران به کارگاه‌ها بروند و آنجا حضور مستقیم داشته باشند. پیشنهاد من این است در لبه‌فعالیت‌های بازار، نمایندگی بزنند و در دسترس کسانی باشند که تازه وارد این حوزه شده‌اند.

فرآیند دادگاه‌ها برای صدور دستور جلوگیری از تخلفات خیلی مهم است. در بسیاری از اوقات در زمینه کپی‌کاری لحظه‌ای که دادگاه دستور توقف یک تخلف را می‌دهد، آن تخلف زیان خود را زده است. ما در این زمینه به یک فرآیند بسیار سریع نیاز داریم که همانند اجراییات ثبت، خیلی سریع بتواند جلوی تخلف را بگیرد. خواهش ما این است تلاش شود این چابکی‌ها در نظام قضایی ما ایجاد شود.

مسئله بعدی هم تقویت دانش‌افزایی حوزه نوآوری در نظام قضایی است. اگر بتوانیم این کار را بکنیم، یک چتر حمایتی به وجود خواهد آمد. شاید ایجاد یک دفتر معاضدت حقوقی و قضایی در حوزه دانش‌بنیان بتواند سرآغازی برای شناسایی این اجزا باشد. نکته آخر این است که اعتبارسنجی و اعتباربخشی کسب‌وکارها نیاز به پشتوانه دستگاه قضایی دارد. اگر ما بتوانیم در اعتبارسنجی و اعتباربخشی فعالیت‌های کسب‌وکارها در

کشور از ارزیابی‌ای که محاکم به آن اتکا می‌کنند، برخوردار شویم، کسب‌وکار با اعتماد بیشتری فعالیت می‌کنند.

خوشبختانه منطقی که رهبر معظم انقلاب به‌خصوص در دو سه سال اخیر در حوزه دانش‌بنیان به‌وجود آورده‌اند و دائماً به آن توجه دارند، این است که با ایجاد سازوکارهایی، برای فعالان کسب‌وکارهای نوین و شرکت‌های دانش‌بنیان، اطمینان عینی ایجاد کنیم. این یعنی این فرمایش و راهبرد تبدیل به تصمیمات میدانی و دستگاه‌های نظارتی شود. ■

مهم‌ترین محورها

قدردانی از اقدامات انجام شده در قوه قضائیه در حوزه فناوری
ضرورت نگاه تخصصی به مسائل حوزه نوآوری در دستگاه قضایی
تاکید به حمایت دستگاه قضایی از شرکت‌های نوآور و فعالان حوزه دانش‌بنیان
بروز شدن دستگاه قضایی با آخرین تحولات حوزه دانش‌بنیان
ضرورت شکل‌گیری مدل ثبتی مخصوص استارت‌آپ‌ها
ضرورت شکل‌گیری فرایند بسیار سریع برای جلوگیری از تخلفات از جمله کپی‌کاری
تاکید به تقویت دانش‌افزایی حوزه نوآوری در نظام قضایی
پیشنهاد ایجاد یک دفتر معاضدت حقوقی و قضایی در حوزه دانش‌بنیان

نشست هم‌اندیشی از نگاه دوربین‌ها

نشست هم‌اندیشی رئیس قوه قضائیه با فعالان و نقش آفرینان زیست بوم فناوری و نوآوری

ریاست جمهوری

صندوق نوآوری و شکوفایی

www.inif.ir

شهریور ۱۳۹۸